

На основу члана 13 Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС,, број 10/13;142/14,103/15 и101/16,35/23),на основу члана 46 и 47 Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС „број 129/2007,83/2014,др. закони101/216-др. закони,47/2018 и 101 /2021 -др.закони) , на основу Одлуке о буџету општине Пријепоље („Сл. гласник општине Пријепоље „ број 14/2024 од 25.12.2024 године) по прибављеном решењу о давању предходне сагласности Министрства пољопривреде,шумарства и водопривреде број: 000924542 2025 од 000360538 2025 дана 05.03.2025. Општинско веће општине Пријепоље под бројем 00.03.2025 донело је:

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ОПШТИНУ ПРИЈЕПОЉЕ ЗА 2025 ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Анализа постојећег стања Географске и административне карактеристике: Општина Пријепоље према структури становништва спада у ред више руралних средина ошто градско становништво Пријепоља чини свега 35,97 % од укупног становништва. Када се овај податак упореди са подацима на нивоу округа и Србије видимо да Пријепоље има значајно мањи проценат урбаног становништва него што је то исказано на нивоу округа и Србије. Структура становништва према типу насеља, 2011. У Општини Пријепоље градско становништво чини 13.330,процентуално 35,97%,а остало становништво је 23.729 у процентима 64,03,дакле укупно становништво је 37.059. Земљиште Територија општине Пријепоље препуна је разноликих пејзажа: од питомих котлина у долини Лима (бродаревска, великожупска, ивањска и пријепољско-залушка), густих шума (Златар, Јадовник, Камена гора, Лиса, Побиженик и Озрен), планинских пашњака (Камена гора, Јабука, Бабина, Врбова, Страњани, Аљиновићи, Правошева и други), па до кањона (Милешевка, Лим и Дубочица) и водопада Сопотнице. У овом простору, према попису пољопривреде из 2012. године, расположиво земљиште пољопривредних газдинстава Општине Пријепоље износи 61.878 ха површине од чега: пољопривредно земљиште захвата 29.081 ха (27.190 ха коришћеног и 1.891 ха некоришћеног пољопривредног земљишта), шумско земљиште 31.002 ха и остало земљиште са 1.795 ха. Земљиште у Општини Пријепоље према површини и квалитету представља веома важан природни ресурс.Међутим, најплодније земљиште у долини Лима и његових притока под великим је притиском интензивне изградње објеката становништва које се досељава из насеља ближе и даље околине општине.У неким насељима општине Пријепоље, нарочито у атарима села са десне стране долине Милешевке и са леве стране долине Лима, појавила су се клизишта као последица прокопавања путева, изградње кућа и помоћних зграда на већим нагибима рељефа као и нерешеног питања отпадних вода. На таквим, стрмим странама рељефа постоје сви потребни природни услови за настанак клизишта као што су нагиб страна са глиновитом клизном равни у падини. Структура земљишних површина Укупна површина општине је 827км², а од тога пољопривредна површина 383 км²,обрадиве површине 90км², обрасла шумска површина 697км². Укупно наводњавано пољопривредно коришћено земљиште у Општини Пријепоље износи 553 хектра што представља 2,03 % укупног коришћеног пољопривредног земљишта. Оранице и баште које се наводњавају имају површину од 341 хектра што представља 8,94 % од укупне површине ораница и башти у Пријепољу. Начини наводњавања и главни извори воде за наводњавање у % У општини Пријепоље се користе три начина наводњавања површински 57,5 и орошавањем 26 и кап по кап 16,5.Главни извори воде за наводњавање су подземне воде на газдинству 40,4, површинске воде на газдинству 25,1,затим површинске воде ван газдинства 25,7 , затим вода на водоводу,као и остали извори 5,3. Историја, традиција и културно наслеђе Насељено још у римско доба, средње Полимље налазило се у саставу најстарије српске државе Рашке. У првим писаним изворима Пријепоље се спомиње као трг манастира Милешеве и то у уговору из 1343. године који се односи на трговину сољу из

Дубровника за Пријепоље. Овај извор изричито каже да је у Пријепољу био трг или, још вероватније, један од тргова манастирског властелинства, што дозвољава да настанак Пријепоља померимо уназад до времена подизања манастира Милешеве и образовања његовог властелинства. Пријепоље се развило као друмско насеље на караванском путу познатом под називом „Дубровачки друм“, који је повезивао централне и источне делове Балкана са средњим делом јадранске обале. Дубровачки друм је ишао од Дубровника или Котора, старим римским путем преко Пљеваља и Пријепоља, уз долину Милешевке до манастира Милешева, а одатле преко Милешевог дола према Сјеници, Новом Пазару - Трговишту, настављајући ка Новом Брду, Приштини, Трепчи све до источних делова балканског полуострва - Софије и Цариграда. Други важан пут био је „босански друм“ који је ишао од Добруна, Белих брда, Увца, Прибоја, Бање, Кратова према Новој Вароши спајајући се у Сјеници са Дубровачким друмом. Од Босанског друма, код манастира Бање, одвајао се један споредни правац према Пријепољу, који је ишао левом обалом Лима. Од Дубровачког и дела Босанског друма одвајао се у Пријепољу правац пута за горње Полимље, који је, вероватно, повезивао и Брсково. Средњовековни трг (из којег се касније развило градско насеље Пријепоље) зачео се на флувијалним терасама Лима, са његове десне стране, у непосредној близини ушћа реке Милешевке у Лим. То место је, по својим природним условима, било предодређено за размену добара између планине и жупе. Међу елементима који су значајно допринели да се трг развија као насеље на експозицијама тераса нижих падина северозападног дела Јадовника, је и њихова висина у односу на ниво вода Лима и Милешевке. Такве експозиције биле су најсигурнији простор да се становништво насеља заштити од поплава, а истовремено сачувају и површине плодног земљишта. Осим тога, развоју трга погодовала је и непосредна близина манастира Милешеве. До средине 14. века Пријепоље је добило карактеристике насеља са тргом као централним простором који се истицао и уочавао. Успону пријепољског трга много је допринео његов веома повољан положај јер се налазио на раскрсници важних путева. Иако се каже да је Пријепоље у том времену било караванска станица, може се слободно рећи да је оно било и више од тога, јер долазак и полазак каравана, смењивање и сусретање трговаца и њихове пратње, доносило је нови живот и ширило погледе људи овог краја. Боравак трговаца и каравана у Пријепољу подстицао је његове становнике да се укључе у трговину, што је допринело да се на овом добро снабдевом тргу, окупљају људи из ближе и даље околине. Свој највећи процват Пријепоље доживљава половином 14. века, док овом облашћу управља велики жупан Никола Алтомановић. Крупне промене настају половином 14. века када ова територија заједно са Србијом потпада под турску власт. Падом под турску власт етничка структура Пријепоља и околине мења се, тако да се поред хришћана појављују и муслимани. Општину Пријепоље поред Срба насељавају и Бошњаци. Крајем 19. века моћна аустро - угарска монархија долази на обале Лима те се и на овим просторима осетио утицај нове цивилизације и културе. Након великих светских ратова који су обележили 20. век, Пријепоље у другој половини 20. века доживљава свој процват и економски развој, који је заустављен нестајањем Југославије крајем 90-их година прошлог века. Заштићена природна добра 1. Регионални природни парк „Клисуре реке Милешевке“ Милешевска река је између планинских масива Златара и Јадовника формирала дубоку и атрактивну клисуру висинске разлике од 1230 м. Његова површина износи 296,64 ха. Решењем о допуни Решења о стављању под заштиту дела природног подручја Клисуре реке Милешевке, од 22.09.1980. год., повећана је површина под заштитом на 159,42 ха, па она износи 456,06 ха. 2. Строги резерват природе „Равништа“ Природно налазиште врсте Панчићева оморица. На заштићеној површини је нађено око 40 стабала Панчићеве оморице, расте и висока једнодобна састојина црног бора, са групимичним и појединачним стаблима смрче, брезе, јасике, црног граба и иве. 3. Заштићена околина - природни простор око манастира Милешева Природни простор око манастира Милешева културног добра од изузетног значаја, чију амбијенталну и неодвојиву целину са овим непокретним културним добром. Укупна површина заштићене околине износи 289,69 ха. У оквиру заштићене околине манастира Милешева налазе се следећа заштићена и евидентирана природна и културна добра: Манастир Милешева (Решење Завода и научно проучавање споменика културе НРС, бр. 424/47 од 23.10.1947), Град Хисарцик (Решење Завода и научно проучавање споменика културе НРС, бр. 511/47 12.11.1947), Споменик природе „Стабло црног бора у селу Хисарцику“ (Решење Завода и научно проучавање споменика културе НРС, бр. 01-605 од 25.11.1958), Манастирска странопријемница, црква Ружица, остаци средњовековног пута и села Хисарцик као евидентирана културна добра. Општи подаци о насељима и катастарским општинама, 2011. Општина Пријепоље има 82 насеља у округу 438 насеља. Просечна величина насеља је 10,3 км² а у округу је 14 км². Број градских насеља је 2 у општини Пријепоље, а број осталих насеља је 80. Број катастарских општина је 74 а у округу 361. Просечна величина катастарске општине је 10,17 км², а у округу 5,87 км². Подаци о насељима (тип насеља, број

становника и површина)2011 Постоји 80 насељених места од којих су два градска а остало сеоска :
 1.Пријепоље, 2.Бродарево, 3.Аљиновићи, 4.Балићи, 5.Баре, 6.Бискупићи,7. Бјелахова, 8. Брајковац,
 9.Брвине, 10. Чаушевићи, 11. Буковик, 12.Виницка, 13.Врбово, 14.Гојаковићи, 15.Горње Бабине, 16.Горње
 Горачиће, 17.Горњи Страњани, 18.Гостун, 19.Грачаница, 20.Гробнице, 21.Дивци,22.Доње бабине,
 23.Доњи Страњани, 24.Дренова, 25.Душманићи, 26.Ђурашићи, 27.Забрдњи Тоци, 28. Завинограђе,
 29.Залуг, 30.Заступ, 31.Звијезд, 32.Ивање, 33.Ивезићи, 34. Избичањ, 35.Јабука, 36.Јунчевићи, 37.Камена
 Гора, 38. Караула, 39. Карошевина, 40.Каћево, 41.Кашице, 42.Ковачевац, 43. Копривна, 44. Косатица, 45.
 Кошевине, 46.Крушево, 47.Кучин, 48.Лучице, 49.Матаруге, 50.Међани, 51.Мијани, 52.Мијоска,
 53.Милаковићи, 54.Милешево, 55. Милошев До, 56. Миљевићи, 57.Мрчковина, 58.Мушковина,
 59.Оровац, 60. Орашац, 61. Осоје, 62. Оштра Стијена, 63.Поткрш, 64.Поток, 65.Правошево, 66.Прањци
 67.Цурово, 68. Расно, 69.Ратајска, 70.Седобро, 71.Сељане,72. Сељашница, 73.Скокуће,74. Слатина,
 75.Сопотница, 76. Ташево,77. Хисарцик, 78. Хрта, 79. Црквени Тоци, 80.Чадиње.

СТРУКТУРА ЗЕМЉИШНИХ ПОВРШИНА

	Општина (км2)	Удео у укупној површини општине	Удео општине у површини истог типа у округу	Округ (%)	удео округа у површини истог типа у Србији	србија (км2)
Укупна површина	827	100	13,4	61,42	6,95	88,361
Пољопривредна површина	383	46,3	11,2	34,12	6,68	51.050
Обрадиве површине	90	10,8	12,4	7,23	2,17	33.183
Обрасла шумска површина	697	86,3	25,3	27,48	13,84	19.845

Основно поређење општина и окружења (Према попису пољопривреде из 2012 године)

	површина	Удео у укупној површини % општине, округа, Србије	Број становника	Густина насељености	Удео у укупном броју становника(%)
Урбана зона			13.330	16,12	35,97
рурална зона			23.729	28,69	64,03
Општина	627	100	37059	44,81	100
Округ	6.148		286.549	46,612	100
србија	88.361	100	7.186.862	81,33	100

подаци о насељима (тип насеља, број становника ,и површина 2011 година(део општине)

Редни бројој	Насељено место	Тип насеља	Број становника	Удео у укупном броју становника општине(%)	Површина (КМ ²)
1	Пријепоље	градско	13.330	35,97	0,97
2	Бродарево	градско	1.845	4,97	0,66
3	Алиновићи	сеоско	131	0,35	1,72
4	Балиће	-/-	585	1,58	0,59
5	Баре	-/-	42	0,11	0,57
6	Бискупићи	-/-	12	0,03	1,30
7	Бјелахова	-/-	75	0,2	0,3
8	Брајковац	-/-	65	0,17	1,4
9	Брвине	-/-	157	0,42	0,67
10	Чашевићи	-/-	149	0,4	1,91
11	Буковик	-/-	34	0,09	0,43
12	Виница	-/-	362	0,98	0,39
13	Врбово	-/-	63	0,17	1,87
14	Гојаковићи	-/-	105	0,28	1,15
15	Горње бабине	-/-	217	0,58	2,63
16	Горње горачиће	-/-	30	0,08	0,99
17	Горње Страњане	-/-	61	0,16	1,48
18	Гостун	-/-	64	0,17	0,38
19	Грачаница	-/-	168	0,45	0,31

Природни услови и животна средина: Просечна надморска висина територије општине Пријепоље је изнад 1.200 м, што говори да припада брдско-планинском крају, чија је највиша тачка врх планине Јадовник (Катунић) са 1.734 м. Најнижа тачка налази се на ушћу реке Милешевке у Лим на 440 м надморске висине. Општина Пријепоље налази се у југозападном делу Србије на простору средњег Полимља између 43° 09' 25" и 43° 29' 42" северне географске ширине и 19° 27' 00" и 19° 53' 45" источне географске дужине. Једна је од 10 општина Златиборског округа. Са укупном површином од 827 км², представља другу по величини општину округа. Општина Пријепоље се налази на додиру маритимних и континенталних ваздушних маса. Од Јадранског мора, ваздушном линијом, удаљена 140 км, а од Панонске низије 160 км. Међутим, између Јадранског мора и Панонске низије простиру се високи планински венци који спречавају дубље продирање континенталних и маритимних утицаја на простору Пријепоља. Зато се Пријепоље може убројати у општине са умереном - континенталном климом на коју знатно утиче околни рељеф. Средишња годишња температура је око 9.3°C. У морфолошком изгледу територије Пријепоља издваја се неколико мањих природних целина, које, заједно, чине део простора средњег Полимља. Најнижи делови пријепољског краја су алувијалне равни речних долина: Лима, Сељашнице, Ратајске, Миоске, Комаранске реке и Милешевке. Лимска долина је проширена код Бродарева и Пријепоља између којих Лим протиче кроз узане клисуре усечене већином у кречњаку, местимично у серпентину и другим стенама. Из усечених клисура у кречњаку, долина Лима се код села Дивци проширује на десној страни у пространо Ивањско, а на левој у Жупско поље. Ивањско-жупско поље је јединствено поље које река Лим дужином од 8 км, пресеца на два дела. У Соколичко-чадињском масиву, смештеном на североистоку Ивањско-жупске котлине, Лим усеца клисуру дугу 2 км, која се даље проширује у Пријепољско-залушко поље. Проширења у долини Лима (Бродаревска, Ивањско-жупска и Пријепољско-залушка котлина) са којих се издижу благе и стрме косе, била су значајан фактор у стварању и обликовању руралних насеља, варошице Бродарева и урбаног насеља Пријепоља. На таквим геоморфолошким облицима рељефа развила су се насеља на просечној надморској висини испод 500 метара као што су: Залуг (на 470 м), Пријепоље (450 м), Коловрат (460 м), Сељашница (470 м), Ивање (457 м), Грачаница (480 м), Прањци (500 м), Лучице (495 м), Бродарево (500 м), Заступ (470 м), Миоска (480 м) и Кучин (480 м). Бочне долине реке Лим, уз Гробљанску реку, Зебуђу, Милешевку, Гостунску,

Слатинску, Комаранску реку, Грачаницу, Миоску, Ратајску, Селашницу и Љупчу, сачињене су од бројних проширења, благих и стрмих падина. Неке од њих су густо насељене, јер се непосредно наслањају на проширења бродаревске и пријепољске котлине. То су побрда околних планина чија се просечна висина креће од 500 до 1.000 м надморске висине. Тај појас обухвата већи број сеоских насеља са различитим просечним висинама рељефа: Гостун (525 м), Баре (650 м), Оштра Стијена (760 м), Слатина (660 м), Брвине (740 м), Ивезићи (620 м), Бјелахова (610 м), Балићи (550 м), Гојаковићи (620 м), Завинограђе (560 м), Гробнице (510 м), Поток (540 м), Поткрш (560 м), Орашац (950 м), Буковик (850 м), Крушево (980 м), Миљевићи (750 м), Мијани (680 м), Скокуће (1.000 м), Карошеvine (900 м), Осоје (800 м), Звјезд (1.000 м), Сељани (720 м), Чадиње (560 м), Душманићи (560 м), Ђурашици (650 м), Избичањ (520 м), Црквени Тоци (1.000 м), Џурово (950 м), Дренова (650 м), Расно (750 м), Седобро (790 м), Милешево (700 м), Хисарцик (770 м), Каћево (1.000 м), Дивци (750 м), Сопотница (1.000 м), Ташево (670 м), Чаушевићи (640 м), Кошеvine (700 м), Виницка (600 м), Ковачевац (560 м) и Оровац (950 м). Трећу природну целину рељефа општине Пријепоље цине предели планина: Јадовника, Златара, Побигеника, Лисе, Камене Горе и крашке висоравни Јабукe и Бабина. Са десне стране Лима пружају се стрме падине планине Јадовник све од Озрена у његовом југоисточном па до ушћа Милешевке у Лим, у северозападном делу. Западно од реке Лим, на простору између Пријепоља и Прибоја, издиже се Побигеник (1.423 м), а између Бродарева и Бијелог Поља Лиса (1.509 м). У пределу Лисе и Побигеника над кречњачким стенама доминирају палеозојски шкриљци и друге стене. Овде је снабдевеност водом већа и повољнији су услови за вегетацију. У западном и северозападном делу територије општине Пријепоље, протеже се пространа јабучко-бабинска висораван која је добрим делом карстифицирана и оголела. То је простор богињавог краса, прожет мноштвом вртаца, обешумљен, сув и изложен јаким ветровима и мразевима. Преовладавају плитка земљишта која су више погодна за пашњаке, а мање за њивске културе, те је више позната као сточарски крај Пријепоља. У подручју планинског простора, развила су се насеља на просечним висинама изнад 1.000 метара. То су: Брајковац (1.050 м), Матаруге (1.100 м), Кашице (1.050 м), Камена Гора (1.180 м), Јунчевићи (1.120 м), Јабучка (1.250 м), Доње Бабине (1.100 м), Горње Бабине (1.150 м), Врбово (1.150 м), Забрдњи Тоци (1.100 м), Косатица (1.150 м), Правошево (1.320 м), Мушковица (1.200 м), Медани (1.060 м), Аљиновићи (1.200 м), Горњи Горачићи (1.250 м), Караула (1.250 м), Милошев До (1.250 м), Мрчковина (1.100 м) и Милаковићи (1.100 м). Шири простор Пријепоља који чини територију његове општине налази се између врхова планина: Златара (1.627 м) на истоку и североистоку, Јадовника (1.734 м) на истоку и југоистоку. Побигеника (1.423 м) на северу и северозападу, Камене Горе (1.483 м) и Мијајловице (1.411 м) на западу и Лисе (1.509 м) на југу. Јадовник је кречњачка планина облика површи. Знатно је обешумљена и рашчлањена на мање рељефне облике, који се стрмо спуштају према долини Лима и његовим притокама. Због великих стрмина на њему су снажно изражени процеси ерозије. У источном и североисточном делу територије Општине Пријепоље, протеже се, готово паралелно са Јадовником, планина Златар чији је рељеф знатно рашчлањен флувијалном ерозијом десних притока реке Милешевке и Лима. Добро је пошумљен, те стога има мање пашњака него планина Јадовник. Камена Гора је планинско узвишење у западном делу територије општине Пријепоље која достиже висину до 1.483 метара. Одликује се великим бројем извора воде, шумама и повољнијом климом што јој даје добре природне услове за одмор и рекреацију. Лим је највећа река која протиче кроз територију општине Пријепоље, па су стога сви мањи водени токови овог краја одређени према њему. Пријепоље пресеца долина Лима правцем југоисток-северозапад, са којом се повезује већи број мањих река. Ова река има одлике композитне долине јер се у њој између бијелополске и прибојске котлине, наизменично смеђују клисуре са речним проширењима-котлинама. Са леве стране у Лим се уливају Гостунска, Слатинска, Комаранска река, Грачаница, Миоска, Ратајска, Селашница и Љупча, а с десне Гробљанска, Страњанска, Дубочица, Крушевица, Рибњак, Зебуђа, Милешевка и Бистрица. Највећи број ових река бујичног је карактера. Стање шума у Општини Пријепоље Важан природни ресурс општине Пријепоље представљају и облици рељефа настали радом различитих геоморфолошких процеса. Од њих су посебно значајне долине река кањонског типа (кањони Лима, Милешевке и Дубочице) са разноврсном флором и фауном. Биљне врсте које се посебно истичу по значају су: реликтно налазиште Панчићеве оморице, ендемичне биљне врсте црног бо-ра, јеремичка, питомог кестена у кањону Милешевке и тиса у кањону Дубочице. У горњем, изворишном делу, реке Сопотнице налази се велики комплекс сиге, преко које се прелива део воде реке Сопотнице образујући, притом, водопаде. Медутим, експлоатација сиге као грађевинског материјала довела је до појаве њеног угрожавања. Стога је ово природно добро стављено под заштиту државе. Територија општине Пријепоље располаже значајним комплексима шума на просторима Златара, Јадовника, Озрена, Усе, Камене горе, Бабина, Побигеника и других планинских предела. Ти пре- дели одликују се свежим и чистим ваздухом и мирисно-етеричним уљима. Но, код шума

је присутна појава све већег сушења појединих стабала, не само четинарских, већ и листопадних врста. Та појава последица је „киселих киша“, насталих ослобађањем разних оксида који доспевају у атмосферу сагоревањем фосилних горива у аутомобилима, домаћинствима и фабрикама. Поред шумског земљишта пољопривредних газдинстава, треба напоменути да се, према подацима „Србијашума“ у општини Пријеполје у друштвеном власништву налази 65.523,63 ха шума. Од ове површине под четинарским врстама је 6.525,87 ха, док је под ниским шумама 22.220,32 ха. Према подацима „Србијашума“ у Пријеполју, Општина Пријеполје спада у ред шумовитијих општина са процентом шумовитости од 42 % што може да се пореди са просеком општина у Европској Унији. Највећи проценат шума у Општини Пријеполје чине буква и смрча са по 30 %. Сваке године у Пријеполју се пошумљава од 10 - 15 хектара земљишта. .

Наставак табеле из предходног поглавља(тип насеља, број становника и површина -2011 године)

Редни број	Насељено место	Број становника Удео у укупном броју становника у општини (%)	Удео у укупном броју становника у општини (%)	површина(%)
20	Гробнице	232	0,63	0,94
21	Дивци	311	0,84	1,41
22	Доње бабине	223	0,6	2,68
23	Доњи Страљани	79	0,21	2,33
24	дренова	162	0,44	2,45
25	душманићи	270	0,73	0,58
26	Ђурашићи	194	0,52	2,75
27	Забрдњи тоци	80	0,21	1,69
28	Залуг	1.205	3,25	0,28
29	Завинограђе	1.265	3,41	0,4
30	Заступ	101	0,27	1,36
31	Звијезд	76	0,2	0,57
32	Ивање	1.145	3,01	0,54
33	Ивезићи	98	0,26	0,94
34	Избичањ	31	0,08	0,67
35	Јабука	275	0,74	2,51
36	Јунчевићи	229	0,62	0,74
37	Камена Гора	167	0,45	2,82
38	Караула	37	0,1	0,24

наставак табеле

39	Карошевина	163	0,44	0,82
40	Каћево	59	0,16	1,11
41	Кашице	71	0,19	-
42	Ковачевац	1.604	4,33	0,62
43	Копривна	31	0,08	1,63
44	Косатица	296	0,8	3,92
45	Кошевине	966	2,01	-
46	Крушево	26	0,07	0,07
47	Кучин	137	0,37	0,84
48	Лучице	156	0,42	-
49	Матаруге	130	0,35	0,36
50	Међани	44	0,12	0,96
51	Мијани	12	0,03	-
52	Мијоска	777	2,1	-
53	Милаковићи	52	0,14	3,17
54	Милешево	90	0,24	0,77
55	Милошев До	63	0,17	2,13
56	Миљевићи	478	1,29	0,1
57	Мрчковина	16	0,04	0,87
58	Мушковина	10	0,05	0,54

наставак табеле

59	Оровац	254	0,68	0,54
60	Орашац	158	0,43	1,25
61	Осоје	466	1,26	0,9
62	Оштра Стијена	34	0,1	0,5
63	Поткрш	102	0,27	0,21
64	Поток	142	0,38	0,34
65	Правошево	48	0,13	1,43
66	Прањци	3,26	0,88	-
67	Џурово	89	0,24	1,21
68	Расно	379	1,02	0,88
69	Ратајска	2.032	5,5	0,34
70	Седобро	394	0,82	1,11
71	Сељане	100	0,43	0,69
72	Сељашница	677	1,93	0,23
73	Скокуће	68	0,18	1,47
74	Слатина	161	0,43	0,29
75	Сопотница	148	0,4	1,74

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Демографске карактеристике и трендови: По попису становништва рађеном 2002. године Општина Пријепоље је имала 41.188 становника, што је чинило

13,14% становништва Златиборског округа, по чему је, такође, на другом месту када су у питању општине Златиборског округа. Међутим, према попису из 2011. године Општина Пријепоље је имала 37.059 становника што представља 12,93 % укупног становништва у Златиборском округу. Према званичним подацима резултата пописа из 2022 године општина Пријепоље има такође пад броја становника и он износи 32.698. Број домаћинстава 11.317 а број пописаних станова 17.758. Евидентан је пад броја становништва како у Општини Пријепоље тако и у Златиборском округу а и у Србији. Резултати последњег пописа становништва општине Пријепоље указују да је, након периода раста броја становника општине до 1991. године, дошло до значајног пада у каснијим пописима. Ово је алармантан податак и свакако треба у блиској будућности планирати и предузимати мере како би се ова ситуација поправила. Старосни индикатори становништва, 2012. Просечна старост у општини износи 40,24 године, очекивано трајање живота код мушкараца је 72,81 година а код жена 75,52 године тако да је индекс старења 98,38. Према просечној старости становништва израженој у годинама видимо да је Општина Пријепоље у нешто повољнијој ситуацији у поређењу са просечном старости становништва на нивоу округа и на нивоу Србије. Полна структура становништва, 2011. према полној структури становништва из пописа 2011 године укупно је живело 18 551 мушки становник или 50,1 % а женског становништва је било 18 508 или 49,9 %. У Општини Пријепоље, према попису из 2011. године, мушка популација је нешто бројнија (за 43 лица односно за 0,2 %). Када су округ и Србија у питању, можемо видети да је овде слика нешто мало другачија и да за незнатан број доминира женска популација. Образовна структура становништва Када је образовна структура становништва од 15 и више година у питању, 49,2 % чине лица са средњим образовањем, 26 % са основним, 11 % са непотпуним основним образовањем, 5,4 % са високим образовањем и 3,9 % са вишим образовањем. Индикативно је да је 1.157 становника без школске спреме што чини 3,7 % укупног становништва старог 15 и више година старости. Од тог броја 80,6 % чине жене, које такође исказују велико учешће и у образовној групи са непотпуним основним образовањем.

наставка табела (насељено место, број становника...)

76	Хисарцик	220	0,59	1,03
77	Ташево	1.974	5,33	0,24
78	Хрта	103	0,28	0,97
79	Црквени Тоци	46	0,12	1,34
80	Чадиње	303	0,82	-

Диверзификација руралне економије: Привреда општине Пријепоље, већ дужи период бележи стагнацију у развоју која је последица како кретања на нивоу Републике, тако и економских кретања на нивоу Општине и Златиборског округа. Последица оваког стања лежи, такође, и у лошој и неуспелој приватизацији у већини колектива, а поготову у текстилној и обућарској индустрији. На Тржишту рада у децембру 2013. године, било је 6.571 незапослених радника, што је упоређењу са стањем из 2012. године, када је износило 6.595, забележен пад од 0,4.% незапослених, што је последица повећаних привредних активности приватног сектора и запослености у истом периоду. Запосленост у Општини Пријепоље у децембру 2013. године забележила је раст, у односу на 2012. годину, са 5.708 запослених на 5.737 или за 0,5 %, а у поређењу са 2007. годином, забележен је пад са 6.925 на 5.708, односно 17,6%. Повећање запослености у малим и средњим предузећима и ако бележи раст не може да надомести овако нагли пад запослених изазван технолошким вишковима. Подаци о стању привреде Број регистрованих радњи На дан 31.12.2013. године, у Пријепољу је било активно 1.220 радњи, што је за 45 субјеката мање него у 2012.г или за 3,6 % и то су радње са следећом структуром: Број и структура предузетничких радњи по делатностима Финансијске делатности и делатности осигурања 24 Стручне, научне, иновативне и техничке делатности 28 Административне и помоћне услужне делатности 6 Грађевинарство 75 Услуге смештаја и исхране 129 Пољопривреда, шумарство и рибарство 31 Прерађивачка индустрија 165 Снабдевање водом, управљање водама, контролисање процеса уклањања отпада и сл. 1 Саобраћај и складиштење 358 Трговина на велико и мало: поправка моторних возила и мотоцикала 345 Информисање и комуникација 7 Здравствена и социјална заштита 13 Уметност, забава и рекреација 7 Остале услужне делатности 31 УКУПНО: 1.220 Посматрајући структуру предузетничких радњи, можемо видети да су на првом месту по затупљености предузетничке радње у сектору Саобраћај и складиштење (358 предузетничких радњи или 29,3 %) затим предузетничке радње у сектору

Трговине на велико и мало ; поправка моторних возила и мотоцикала (328 предузетничких радњи тј 28,3 %). Треће место по заступљености обухвата радње у у сектору Прерађивачке индустрије (165 предузетничких радњи тј. 13,5 %). У односу на претходну годину број предузетничких радњи је смањен за 45 предузетничких радњи тј. 3,6 %. 2.3. Број предузећа На дан 31.12.2013. године, у Пријеполу је било активно 220 предузећа, што је за 50 субјекта мање него у 2012.г. или за 18,5 % и то су предузећа са следећом структуром: 2.4. Број и структура предузећа по делатности Грађевинарство 15 Услуге смештаја и исхране 5 Пољопривреда, шумарство и рибарство 8 Прерађивачка индустрија 46 Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација 2 Снабдевање водом, управљање водама, контролисање процеса уклањања отпада и сл. 2 Саобраћај и складиштење 31 Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала 92 Информисање и комуникација 4 Финансијске делатности и делатности осигурања 2 Стручне, научне, иновативне и техничке делатности 8 Административне и помоћне услужне делатности 2 Остале услужне делатности 3 Укупан број предузећа на дан 31.12.2013. године: 220 У односу на претходну 2012. годину (270 предузећа), број привредних друштава у значајном је паду - за 50 привредних друштава мање односно за 18,5 %. Посматрајући структуру предузећа на крају 2013. године, можемо приметити да је најзаступљенија трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала са 92 предузећа односно 41,8 %. Друга по заступљености је прерађивачка индустрија са 46 предузећа односно 20,9 %. На трећој позицији, по заступљености, налази се делатност Саобраћај и складиштење са 31 предузећем односно 14,1 %. Битно је напоменути да у Општини Пријеполу постоје и активно функционишу 3 удружења привредника, 2 струковна и 1 опште. То су: 1) Кластер текстилаца Пријеполу који је настао из Удружења текстилаца и који окупља 9 привредних субјеката; 2) Угоститељско туристичко удружење Пријеполу са које има 80 фирми чланица удружења. Поред фирми из Општине Пријеполу којих има највише, у последње време удружењу приступа све већи број угоститељских фирми из суседних Општина Прибој и Нова Варош; и 3) Клуб привредника Пријеполу који броји око 40 фирми чланица овог удружења. Потенцијали за развој туризма Географски положај општине пружа доста могућности за бављење превасходно сеоским туризмом. Најзначајније сеоске дестинације погодне за развој сеоског туризма су: Сопотница и Ка-мена гора. Село Јабука је повољно за планински туризам. Пратећа инфраструктура је углавном у незадовољавајућем стању и постоји потреба за њеним обнављањем и доградњом. Смештајни капацитети су некатегорисани, па је потребно уложити и одређени напор да се и овде направи помак у квалитативном и квантитативном смислу. Посебну туристичку атракцију, у погледу верског ту-ризма, представља средњевековни манастир Милешева, са чувеном фреском Белог Анђела. Поред верника, манастир посећују и честе ђачке екскурзије. Овај локалитет је један од највреднијих културно-историјских ресурса општине и дефинитивно треба да буде саставни део туристичког производа општине Пријеполу. Многобројни културно-историјски споменици, планине и реке, засеоци, богата традиција и фолклор, пружају неограничене могућности за развој туризма и привлачење домаћих и страних гостију. Сами локалитети од интереса нису довољни за развој туризма, па је неопходно развијати и пратеће садржаје, смештајне капацитете и осталу инфраструктуру, али и промовисати туристичку понуду на прави начин. .

Рурална инфраструктура: Саобраћајна инфраструктура Путна инфраструктура Путна и железничка мрежа Од укупне мреже путева у општини која је дуга 497,2 км, 23,3% чине магистрални путевима (М21, М8), 5,2% регионални, а локални 71,5%. Што се тиче заступљености савременог коловоза стање магистралних путева је прилично добро и савремени коловоз чини 75,8 км односно 65,3 % укупне дужине магистралних путева. Код регионалних путева у Пријеполу, савремени коловоз има дужину од 15,7 км што представља 60,4 % укупне дужине регионалних путева. Овде је потребно асфалтирати деоницу која води из Пријеполу преко Милешеве ка Сјеници и Новом Пазару у дужини од око 10 км. Код локалних путева 140,1 км путева направљено је од савременог коловоза, што представља 39,4 % у односу на укупну дужину локалних путева. С обзиром на стање локалних путева у окружењу, стање локалних путева у Пријеполу налази се на задовољавајућем нивоу. Путна мрежа повезује сва насеља на подручју општине Пријеполу. Укупна дужина железничке мреже у општини износи 415 км и електрифицирана је читавом дужином. Комунална инфраструктура Водовод и канализација Водоснабдевање и управљање отпадом Пријеполу се снабдева водом из врела Се-љашнице. Врело чине два стална, и више повремених извора. Један стални извор је на левој обали Сељашнице. Каптиран је и користи се за снабдевање града водом. Други је на левој обали, тако де каптиран, а његову воду користи хидроцентрала Сељашница и делом градски водовод. Издашност извора Сељашница је 220 - 240 л/с, што представља најзначајнији и једини природни извор који се користи за водоснабдевање општине Пријеполу. У погледу снабдевања водом градског и приградских насеља, Пријеполу има знатно повољније услове од многих других

општина Србије. Укупна реализована дужина примарне водоводне мреже је 74 км, а постоји потреба за изградњом додатних 32.5 км. Примарна мрежа за водоснабдевање је реконструисана у дужини од 800 м, а потребно је реконструисати још најмање 10 км. Укупна дужина примарне мреже фекалне канализације износи 60.2 км, док је укупна дужина при-марне мреже кишне канализације 16 км. Дужина примарне мреже фекалне канализације која недостаје је 80.1 км. До сада није било реконструкције примарне мреже фекалне канализације, а стање указује на потребу њене реконструкције у дужини од 5 км. На јавне и сеоске сеосне месне водоводе је прикључено 12.190 станова док је на јавну канализацију прикључено 6.340 станова. Према попису из 2011. године, укупна покривеност канализационом мрежом на територији Општине је 43% са укупно 6,340 прикључака. У сеоском подручју Општине, канализациона мрежа не постоји. Постројење за прераду воде такође је значајан проблем система водоснабдевања квалитетном пијаћом водом. За сада, мутноћа воде је контролисана али, услед већих падавина и/или великог невремена толеранција мутноће воде превазилази горњу границу. У циљу решавања овог проблема, урађена је техничко инвестициона документација и у питању је инвестиција од 11 милиона динара. Обзиром да је у питању велика инвестиција, претходном анализом и сагласности ресорног Министарства, могуће је пројекат реализовати фазно у висини до 3 милиона инвестиције: постоје три филтера мешача за финално пречишћавање воде која нису у функцији управо због недостатка средстава за њихово инфраструктурно опремање. Постројење за пречишћавање отпадних вода не постоји, што указује на озбиљан еколошки проблем. У сеоским срединама, отпадне воде се без претходног третмана, одводе у околне водотокове или импровизоване септичке јаме. Укупна количина отпада који се годишње произведе на територије општине износи 18.422: домаћинства учествују са 8.858 т, а предузећа, јавне установе, укључујући и отпад са јавних површина, са 9.564. Највећи еколошки проблем Општине Пријепоље представља највећа депонија у општини, депонија Стањевине која се налази на самом улазу у Пријепоље. Такође, бројне су дивље депоније на целој површини општине. Укупна површина депонија на територији општине износи 1 ха. Планирана је изградња савремене регионалне депоније за 4 општине (Пријепоље, Прибој, Нова Варош и Сјеница) која је лоцирана на територији Нове Вароши на 20 км удаљености од Пријепоља. Изградњом ове депоније Општина Пријепоље као и Општине Прибој, Нова Варош и Сјеница умногоме би решиле проблем одлагања и адекватног третирања отпада. У циљу смањења загађења животне средине потребно је, између осталог, стимулисати рециклажу отпада као и уништавати отпад у оквиру индивидуалних домаћинстава. Битно је напоменути да је Општина Пријепоље урадила неопходна стратешка документа која третирају проблематику отпада на локалном и регионалном нивоу. То су Локални план управљања отпадом Општин Пријепоље 2011-2020 и Регионални план управљања отпадом за Општине Пријепоље, Нова Варош, Прибој и Сјеница 2011-2020 Систем даљинског грејања У општини не постоји гасовод, док је централним етажним грејањем покривено 2.594 стамбена објекта што представља 17,5% укупног броја стамбених јединица. Системом даљинског грејања покривено је свега 5% домаћинстава, тачније топловодном мрежом обухваћено је 600 прикључака. У Општини не постоји гасовод а реализација ове инвестиције може се очекивати у неком дугорочном временском периоду. Електро инфраструктура Степен електрификације општине износи скоро 100%. Телекомуникациони систем Што се тиче телефонског саобраћаја, потпуна је покривеност градског и приградског подручја фиксном и мобилном телефонијом док је проблематична мрежа у појединим сеоским срединама. Интернет је доступан у градским и приградским насељима - комбинација бежичног и диал уп конекције. Од 12.700 инсталираних телефонских прикључака 10.688 је у функцији. Телефонски саобраћај се обавља посредством 10 телефонских централа и 3 мобилна оператера. Поштански саобраћај се одвија путем 5 пошти. Постојеће стање указује на потребу даљег развоја телефонског и поштанског саобраћаја ради њихове модернизације(покривеност мобилном мрежом) и доступности сваком домаћинству и привредном субјекту у општини.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Пољопривредно земљиште: Пријепољски крај је веома богат пашњацима и обрадивим површинама које погодују развоју пољопривреде. Поред тога, оптимални климатски услови и реке Лим и Селашница, које су омогућиле изградњу заливних система, тадође доприносе развоју пољопривреде. Најразвијеније гране пољопривреде у општини Пријепоље су: • Повртарска производња • Воћарска производња • Сточарска производња . Простор Општине Пријепоље захвата 38.205 хектара пољопривредног земљишта. По попису пољопривреде из 2012. године, 29.081 хектар пољопривредног

земљишта је пријављен и регистрован у оквиру земљишта пољопривредних газдинстава и чини 76,1 % укупног пољопривредног земљишта. Остатак од 9.124 хектра пољопривредног земљишта или 23,9 % налази се или у власништву приватних лица која немају регистрована газдинства и нису пријавила земљиште или се налази у друштвеном власништву. Општина Пријепоље у 2018 години имала је 5 282 газдинстава уписаних у регисар од тога је активних 4317(4303 породична пољопривредна газдинства,13 предузећа,1 предузетник и 1 земљорадничка задруга). Следи приказ према броју газдинства и површинама у 2018 години: У општини Пријепоље број пољопривредних газдинстава која поседују испод 5 Ха износи 4,104 а односи се на површину од 6,551,4769 Ха. Број пољопривредних газдинстава која поседују 5 до 20 Ха износи 1,145 са укупно 9,604,5292 ха. Од 20 до 100 Ха има 33 домаћинства где припада површина од 840,5869 Ха док је број газдинстава преко 100 Ха 0. Број пољопривредних газдинстава према величини коришћеног земљишта Из претходног описа видимо да највећи број пољопривредних газдинстава користи пољопривредно земљиште величине до 5 хектара (4 104 газдинства) Коришћено пољопривредно земљиште газдинстава по категоријама, 2012 Највећи проценат коришћеног пољопривредног земљишта чине ливаде и пашњаци са 77,6 %,затим следе оранице и баште са 14,03 % и воћњаци са 7,84 % укупно коришћеног пољопривредног земљишта пољопривредних газдинстава у Пријепољу. Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља Минерално ђубриво је користило 2,713 газдинстава на површини од око 2,984 газдинства. Чврсти стајњак је користило 3 865 газдинстава на површини од око 3 384 Ха. Средства за заштиту биља користило је 1543 домаћинства на површини од око 790 Ха. Наводњавано земљиште према категоријама коришћења у пољопривреди Укупно наводњавано пољопривредно коришћено земљиште у Општини Пријепоље износи 553 хектра што представља 2,03 % укупног коришћеног пољопривредног земљишта. Оранице и баште које се наводњавају имају површину од 341 хектра што представља 8,94 % од укупне површине ораница и башти у Пријепољу. Начини наводњавања и главни извори воде за наводњавање у % Површинским наводњавањем бавило се 57,5 % домаћинства док је орошавање користило 26 % газдинстава а 16,5 % газдинстава користило је систем за нзаливање „кап по кап, . Главни извори за наводњавање су подземне воде 25,1 %,површинске воде 50,8 % водоводне воде 3,5 % и остали видови 5,3 % .

РАСПОЛОЖИВО ЗЕМЉИШТЕ ПГ

						Расположиво земљиште
	Пг укупно	Коришћено пољопр. земљиште				
		ПГ	Ха	ПГ	Ха	
Општина Пријепоље	5.637	5.656	61.878	5656	27.190	1.448
Удео у укупном броју пољопр. газдинстава	100	100		99,8		22,8
Удео у укупном расположивом земљишту(%)			100		43,9	

Вишегодишњи засади: Површине под поврћем и јагодама На подручју општине Пријепоље укупно се повртарском производњом и производњом јагода бави 2 312 газдинстава. Укупна површина под том врстом засада износи 899 Ха. У заштићеном простору повртарском производњом је обухваћена површина од око 13 Ха ,на којој површини производњу обавља 160 газдинстава. Процентуално највећи део заузимају купус и кељ са 27,7 % , што представља површину од 82 хектра, затим следе паприка са 18,9 % (56 хектара), парадајз са 11,8 % (35 хектара) итд. Крмно биље Производњом крмног биља бави се укупно 791 газдинство на површини од око 6.210,8 Ха.највише се узгајају травне смеше(мешавина) на површини од око 5395 Ха,затим кукуруз за силажу на 30 Ха,детелина на 619 Ха,луцерка на 602 ха,остале крмне легуминозе 226 Ха,остало биље које се жање око 1 Ха,сточна репа на 17 Ха и остало коренасто и зељасто биље на 10 Ха. Воћњаци и виногради Винограда, по попису из 2012. године, у Општини Пријепоље нема засађених винограда. Међутим, воћњака има и они су у Пријепољу засађени на површини од 2.289,5 хектра. Најзаступљеније су малине са 47 % од укупних воћњака што чини 1.226 хектар. Следећа воћна врста по броју стабала и по засађеној површини јесу шљиве са 36 % (956 хектра),

затим следе јабуке са 8 % (215 хектара), крушке са 1,4 % (39 хектара) итд. У оквиру пољопривредних делатности, у последњих неколико година евидентно је да је малинарство постало веома важна пољопривредна грана у Општини Пријеполје. У прилог томе говори и чињеница да се сваке године значајно повећава површина пољопривредног земљишта засејаног под малином као и број засејаних стабала. Интересовање локалног становништва за садњу малина и улазак у овај пољопривредни бизнис тренутно опада. Број откупљивача овог воћа са хладњачама за замрзавање и складиштење малине, као и њихови складишни капацитети, су довољни за откуп целокупног рода малине. Тако да сада у Пријеполју оперише 10 хладњача са укупним складишним капацитетима од око 5 000 тона. У Општини Пријеполје, према информацијама из Трезора - филијала Пријеполје, засађено је 927 ха пољопривредног земљишта под малином где је број фарми које на својим поседима узгајају малину 2300. Интересовање за подизањем засада малине је у последњим годинама спласнуло због великих варијација у ценама и недостатка радне снаге.

ПОВРШИНЕ ПОД ВОЋНИМ ЗАСАДИМА (ПОПИС ПОЉОПРИВРЕДЕ 2012 ГОДИНЕ)

	ПГ	УКУПНО	ВОЋЊАЦИ-ПЛАНТАЖЕ	Воћњаци-екстензивни	пг
општина Пријеполје	4.427	2.133	543	1.591	2350
Удео у укупној површини воћњака		100	25,4	74,6	

Сточни фонд: Просечна надморска висина територије општине Пријеполје је изнад 1.200 м, што говори да припада брдско-планинском крају, чија је највиша тачка врх планине Јадовник (Катуњић) са 1.734 м. Најнижа тачка налази се на ушцу реке Милешевке у Лим на 440 м надморске висине. Оваква структура земљишта, географски положај и остали природни потенцијали Општине Пријеполје погодују развоју сточарства, а сходно томе и развоју привредне делатности производње млека и млечних производа. У Општини Пријеполје се ни приближно добро не користе ови природни потенцијали и сточарство је слабо развијено. Разлога је више: велики одлив становништва из руралних средина и пражњење села, незаинтересованост становништва да покрећу овакву врсту бизниса, недовољна информисаност шире јавности о економским и финансијским потенцијалима пословних идеја овакве врсте, неорганизованост ове пољопривредне делатности на нивоу општине, недостатак озбиљнијих иницијатива од стране државе да подстичу сточарство и млекарство у овом крају кроз субвенције и друге финансијске аранжмане. Стога, млекарски сектор не запошљава значајан број људи. Међутим, велики број сеоских домаћинстава у брдско-планинским пределима остварује мање или веће приходе продајом млека и млечних производа. Сточарство би требало да буде основна пољопривредна делатност у руралним подручјима општине. Међутим, због лоше ситуације у сточарској производњи велики број људи из сеоских средина мигрира ка урбаним центрима како пријеполске тако и других општина и градова. И најпростије анализе у овој области доводе до закључка да је подршка сточарству и млекарском сектору неопходна и да би требало да се интензивира у блиској будућности како би се одржао живот на селу. Подршка би могла да се огледа у повећању сточног фонда и побољшању расног састава стоке, побољшању инфраструктуре и повећању производних капацитета за успешно бављење овом врстом делатности. То су предуслови за организацију економски ефикасне производње на домаћинствима како би приходи остварени у сточарству могли да обезбеде добар квалитет живота домаћинствима у сеоским подручјима. Газдинства према броју условних грла Укупно се сточарском производњом на подручју општине Пријеполје бави 2.122 газдинства (конвенционална производња) и 78 фарми (органска производња). Укупан број условних грла а) крупне стоке износи 4.333 б) 283 грла свиња ц) 9.989 оваца и коза. Употреба травне силаже у исхрани говеда још увек није широко распрострањена у региону иако различите стручне и саветодавне службе и организације врше промоцију коришћења сенаже и силаже у исхрани говеда. Услед мале производње зрнастих хранива на газдинству и скупих хранива у набавци (соја, сунцокрет, кукуруз, итд.) газдинства се одлучују на куповину готових концентрата Овчарство и козарство Уз говедарску производњу, у Општини Пријеполје се одгаја и већи број оваца и коза. Овчарска производња је првенствено фокусирана на производњу јагањаца за продају тако да је производња овчијег млека симболична. Веће фарме оваца имају по 50-так грла у одгоју, док је свега пар већих фарми са преко 100 грла. Одгој је екстензиван и заснива се на коришћењу травних површина током летњег периода и смештају у импровизованим објектима у зимском периоду. Постоје две веће козарске фарме у Пријеполју. На обе фарме се одгаја по преко 100 грла Алпина расе. Систем одгоја се заснива на модернијим технолошким решењима тако да се постиже млечност од око 4 кг млека/дан. Млеко се

користи за производњу козијег сира који се пласира у Црној Гори и Србији. Број пчелињих друштава на подручју општине Пријеполје у 2024 години износио је 13.910 од чега 13.842 друштва у конвенционалној производњи и 68 у органској производњи где је укупан број газдинстава која се баве пчеларством 413 од чега конвенционалном производњом 395 и 18 газдинстава се баве органском производњом.

ПРИЈАВЉЕНИ СТОЧНИ ФОНД У ОПШТИНИ ПРИЈЕПОЉЕ ЗА 2024 ГОДИНУ

ВРСТА СТОКЕ	БРОЈ ФАРМИ У 2024 ГОДИНИ	БРОЈ ГРЛА У 2024 ГОДИНИ
ГОВЕДА	769	4.333
ОВЦЕ И КОЗЕ	203	9.989
СВИЊЕ	134	283
КОЊИ	43	-
ЖИВИНА И ПТИЦЕ	577	24.103
ПЧЕЛИЊЕ ДРУШТВО-КОШНИЦЕ	395	13.842
РИБЕ	1	-

Механизација, опрема и објекти: Трактори и комбајни Једноосовински трактори-у општини 529 ПГ поседује ову врсту тракторагаде је 417 старије од 10 година. Двоосовински трактори-Укупно 1245 газдинстава поседује 1285 двоосовинских трактора а 18 ПГ поседује комбајн. Прикључне машине У општини Пријеполје од прикључних машина плугове поседије 965 газдинстава, тањираче 7 газдинстава, дрљаче 515, сетво-спремаче 4, ротофрезе 481, растураче минералног ђубрива 10, растураче стајњака 2,сејалице 27, прскалице 107, приколице 934, косилице 1.046 газдинстава. Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља Минерално ђубриво употребљава 2.713 газдинстава, на површини 2.984 ха, чврсти стајњак 3.865 газдинстава на површини 3.384 ха, течни стајњак и осоку 25 газдинстава на 31 ха површине, средства за заштиту биља 1.543 газдинства на 790 ха површине.(подаци из пописа пољопривреде 2012 године).

Радна снага: Анализом сектора привредне делатности, која је приказана у наставку табеларно и графички, јасно се види да традиционално највећи број запослених припада сектору прерађивачке индустрије, што је последица традиције производње текстила и текстилних производа. То је случај и у претходне две године 2012 и 2013. години чији подаци су у наставку и обрађени. Број и структура запослених Запослени и структура запослених укупно, 2012 У 2012.години у општини Пријеполје било је запослених 5.708, од тога жене 40,6%, запослени код правних лица (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и др) 3.984, приватни предузетници (лица која самостално обављају делатност) и запослени код њих 1.724, број запослених на 1000 становника укупно 155, запослени у правним лицима(привредна друштва , предузећа, установе, задруге и др) 108.У Србији је у 2012.години било запослених укупно 1.727.048, од тога жене 46,1%, запослени код правних лица (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и др) 1.341.114, приватни предузетници (лица која самостално обављају делатност) и запослени код њих 385.934, број запослених на 1000 становника у Србији је 240, запослени код правних лица (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и др) 186. Структура запослених у општини Пријеполје је следећа: запослени код правних лица (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и др) општина Пријеполје 69,8, у Србији 77,7, приватни предузетници (лица која самостално обављају делатност) у општини Пријеполје 30,2, у Србији 22,3.

Структура пољопривредних газдинстава: По подацима Министарства финансија, Управа за трезор, Филијала Пријеполје укупан број уписаних пољопривредних газдинстава у 2024. години износи 5637 од којих је 4 .978 у активном статусу, 678 газдинства у пасивном статусу. Пријављене пољопривредне површине под културама износе 11,973,60 ха што представља преко 50% укупног пољопривредног земљишта пољопривредних газдинстава. Највећи број пољопривредних газдинстава користи пољопривредно земљиште величине од 2 до 5 хектара (4169 газдинства или 28,7 % укупног броја газдинстава у Пријеполју) Газдинства према броју условних грла Од укупног броја ПГ 3401, укупно има условних грла 9402. мање или 4 уг има 5787, од 5 до 9 453, 10-14 70 газдинстава, 15-19 има 19 газдинстава, 20-49, 14 домаћинстава, 50-99, 2 домаћинства. Укупан број домаћинстава у Општини Пријеполје је, према попису из 2011. године, 11.467 од чега 4.266 домаћинстава односно 37,2 %

представљају домаћинства из градске средине а 62,8 % из осталих средина. Просечан број чланова домаћинства је 3,2 што је већи број у односу на округ и Србију где тај број износи 3,0 % односно 2,9 %. Структура домаћинства према броју чланова, 2011. Домаћинства у општини, укупно 11467, са једним чланом 2046, удео 17,8; са 2 члана 2648, удео 23,1, са 3 члана 1915, удео 16,7; са 4 члана 2342, удео 20,4; са 5 чланова 1340, удео 11,7; 6 и више 1176-10,3. Градска средина, домаћинства са 1 чланом-697, удео 6,1; са 2 члана 1021, удео 8,9; 3 члана 805, 7,0 удео; са 4 члана 992, удео 8,7; са 5 чланова 463, удео 4,0. Остала са 1 чланом 1349, удео 11,8, са 2 члана 1627 14,2 удео; са 3 члана 1110, удео 9,7; са 4 члана 1350, 11,8 удео; са 5 877, удео 7,6; са 6 и више чланова 888, 7,7 удео. Просечан бр чланова домаћинства у општини износи 3,2; у округу 3,0; у Србији 2,9.

старосна структура у 2024 години

до 30 година	од 30 до 40 година	од 40 до 50 година	од 50 до 60 година	од 60 до 70 година	преко 70 година
102	400	697	1.032	1.652	1.754

ПОЛНА СТРУКТУРА

МУШКАРЦИ	ЖЕНЕ
4.333	1.304

Производња пољопривредних производа: Принос различитих повртарских и воћарских култура
 Производња и принос пшенице и кукуруза, 2012 Укупан принос пшенице у општини Пријеполје у 2012.години износи 176 тона, од тога производња у задругама је 0т, породична газдинства 176т, а просечан принос пшенице у привредним друштвима и задругама је 0кг, а у породичним газдинствима 1211.Укупан принос кукуруза износи 1211, у принос у привредним друштвима и задругама је 0 тона, а у породичним газдинствима 1211 тона. Производња и принос индустријског и повртног биља, 2012
 Производња и принос крмног биља, 2012 У 2012 години укупна количина детелине у општини Пријеполје која је произведена износи 776т, принос по ха, кг 2863; луцерке укупно 702, принос по ха, кг 3568;ливаде укупно 21092 т, принос по ха, кг 1975;пашњаци укупно 2872, принос по ха, кг 172.
 Производња и принос воћа и грожђа, 2012 У 2012години, укупна производња јабука у општини Пријеполје је износила 42450 стабала родних, 208т, по 1 стаблу 4,9кгшљивљ 154,70родних стабала, 471 укупно тона, по једном стаблу 3 кг;виногради 0 чокота, укупно тона 0, по једном чокоту 0. Стакленици и пластеници на газдинству Стакленици су били заступљени у 3 газдинства, број стакленика 3, капацитета властитог 640м квадратних, 640м квадратних коришћени, Пластеници у 266 газдинстава, број пластеника 481, властити капацитет 133219м квадратних, а коришћени капацитет 13453м квадратних. (подаци из пописа пољопривреде 2012 године).

КОНВЕНЦИОНАЛНА ПРОИЗВОДЊА-2024

ЖИТАРИЦЕ	1.927	962,1 Ха
ИНДУСТРИЈСКОП БИЉЕ	9	2,5 Ха
КРМНО БИЉЕ	5.317	6.210,8 Ха
АРОМАТИЧНО И ЛЕКОВИТО БИЉЕ	12	1,7 ха
ПОВРЋЕ	7.064	899,3 ха
Воће и грожђе	7.115	2.289,5

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника:На подручју општине Пријеполје постоји 4 Задруге пољопривредних произвођача(две у активном статусу),14 Предузећа (по облику организовања ПГ) један Преузетник и 10-ак удружења пољопривредника који још увек немају своју праву улогу и сврху постојања. Највећи проблем код функционисања удружења је што су та удружења формирана док је био већи прилив страних донација и бенефита а када је тај обим помоћи донација спласнуо и активност удружења је изгубила на обиму. Две задруге су искључиво у сектору сточарства а једна у области воћарства. Управљачки кадар задруга је на ниском нивоу јер заправо још није свађен циљ

удруживања у правом смислу.

Трансфер знања и информација: Општинска служба за пољопривреду пружа свеобухватну информативну и консултантску подршку и помоћ локалним пољопривредницима. У овој служби, сходно исказаним потребама, пољопривредници добијају све неопходне информације и савете у вези са технологијом производње различитих воћарских и повртарских култура. Усмено информисање прати и штампани материјал односно писано упутство. Од консултантских услуга, Служба за пољопривреду Општине Пријепоље пружа помоћ пољопривредницима у обнови постојећих и регистрацији нових пољопривредних газдинстава кроз помоћ у попуњавању и обради захтева и осталих потребних образаца. Такође, ова служба помаже пољопривредницима у писању апликација и попуњавању образаца за остварење права на актуелне субвенције и донације које додељују надлежно Министарство пољопривреде. Општинска служба за пољопривреду организује редовне семинаре и едукације за воћаре, повртаре и остале пољопривредне произвођаче у сарадњи са ПССС Ужице. Сваке године организује и одржава зимске семинаре за воћаре и повртаре који се обично одржавају у фебруару и марту. Ове семинаре посећује, у просеку око 200 учесника. У априлу месецу сваке године, ова служба организује и едукације за малинаре преко Удружења малинара и пољопривредних фирми, заштитара. На предавањима је присутно у просеку 60-70 учесника сваке године. Посебне активности од ове године усмерене су на помоћ при конкурисању за ИПАРД програме и давање потребних информација о могућношћу конкурисања за програме које нуди Европска унија. Увођењем еАграра потребне су додатне обуке и информисаност грађана и ове обуке се не могу у потпуности обављати на семинарима већ је у овој области неопходно додатно ангажовање како ПССС Служби тако и особа запослених у Одсеку за пољопривреду општине Пријепоље.

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Регреси	100.1	3.700.000,00	2.500,00	0	58.000,00	3.500.000,00
	УКУПНО		3.700.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Кредитна подршка	100.2	100.000,00	50.000,00	50	50.000,00	0,00
	УКУПНО		100.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	10.276.191,00	65	200.000,00	5.085.009,00
2	Управљање ризицима	104	100.000,00	100	0,00	0,00
3	Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима	302	8.328,00	80	200.000,00	1.991.672,00
4	Подршка младима у руралним подручјима	303	100.000,00	80	200.000,00	0,00
5	Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	304	100.000,00	50	100.000,00	0,00
	УКУПНО		10.584.519,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	2.148.800,00	100.000,00	100	20.000,00	0,00
	УКУПНО		2.148.800,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	16.533.319,00
Планирана средства за директна плаћања	3.700.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	100.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	10.584.519,00
Планирана средства за посебне подстицаје	2.148.800,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	10.576.681,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Циљна група скоро свих мера које спроводи локална самоуправа су регистрована пољопривредна газдинства која имају седиште на подручју општине Пријеполје. Предности приликом спровођења мера имају лица која живе на сеоском подручју и којима је пољопривреда главно занимање. Такође, приликом израде критеријума за коришћење мера предност имају лица млађа од 40 година и која плаћају пољопривредно осигурање. Циљ мера између осталог је да број сеоског становништва која привређују на свом поседу или поседу својих предака буде макар на истом нивоу у односу на предходну годину или повећан. Повећањем броја становништва на руралном подручју стварају се услови за одрживо коришћење расположивих ресурса и стварају услови за опстанак становништва на селу и свеопшти економски развој. Такође, стварање услова

за квалитетнији живот на селу подстаће да се на селима активира рад школа у првом реду што ће створити услове да и родитељи деце која похађају школу (основну) остану да живе и раде на селу што представља један вид зуапощљавања.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Сваки конкурс који распише локална самоуправа по правилу се објављује на општинском сајту затим се обавештавање заинтересованих пољопривредника врши преко огласних табли у Месним заједницама и непосредно преко председника месних заједница или чланова савета месних заједница. Следећи начин обавештавања је на Зимским семинарима који се организују у време зимског периода када се путем предавања, едукација и других видова преношења знања и вештина врши објашњење појединих мера које предузима локална самоуправа . следећи вид обавештавања појединих мера путем локалних медија (ТВ Форум, ТВ Прибој, локалног листа Полимље, ...) Најсигурнији начин обавештавања је путем локалног гласила (ТВ) форум који редовно објављује све конкурсе и Јавне позиве везане за пољопривреду. То су углавном начини обавештавања везани за мере руралног развоја и остале мере подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја.

Мониторинг и евалуација: Ефикасност при спровођењу мера проверава се путем непосредног обиласка газдинстава , путем контроле на лицу места . При свакој додели средстава или инпута свака расподела праћена је уговорним обавезама било путем споразума или уговора или другог акта у коме су обавезно назначене обавезе корисника средстава и могућност контроле наменског трошења средстава или коришћења механизације. Уколико су приликом коришћења средстава или инпута установи оправданост уложених средстава добија се закључак да је мера оправдана и да треба у наредном периоду такве мере или сличне мере форсирати и проширивати или их понављати. Надзор над спровођењем ове мере спроводи стручна служба за пољопривреду општине или за то посебно формирана комисија.

2.1. Назив и шифра мере: 100.1 Регреси

2.1.1. Образложење: Побољшање расног састава гајених животиња је један од приоритета и у том смеру се врши помоћ пољопривредницима тако што се финансира семе за вештачко осемењавање крупне стоке-плоткиња док трошкове превоза и услуга падају на терет пољопривредника. Сточарство је у предходних пар година на подручју општине Пријепоље знатно напредовало упоређујући квалитет крупне стоке. Сточарска производња се углавном одвија на малим фармама где је број гајених животиња 2-5 грла али постоје и фарме са по 20 и више грла крупне стоке. Регресирањем вештачког осемењавања остварују се циљеви у сточарству поправком генетског потенцијала говеди на територији општине Пријепоље и све то доводи до повећања произведене количине млека и меса. Стратегијом одрживог развоја општине Пријепоље један од приоритета је развој сточарске производње. Поред побољшања квалитета гајених животиња овом мером се врши и контрола ширења заразних полних болести.

2.1.2. Циљеви мере: Главни циљ мере је побољшање расног састава гајених животиња, затим добијање подмладка у сточарству са добрим предиспозицијама и педигреом за гајење у чистој раси. Циљ јединице локалне самоуправе је да на подручју општине Пријепоље преовладава домаће шарено говече у типу сименталца што је адекватан тип говечета за подручје у којима се узгајају домаће животиње. Отвореност тржишта за извоз јунећег меса које је уследило повећањем квота за Републику Србију кроз строго контролисано семе које се користи за оплодњу плоткиња доприноси гајењу типа говеди у систему млеко-месо што је сигуран пут за освајањем тржишта и стварањем довољних количина ових производа.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: У оквиру Националног програма руралног развоја (НППР) постоје разне врсте регреса али не постоји мера регрес за ВО у ком случају нема ни преклапања ове мере са мером НППР и мерама НПП.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници ове мере су носиоци Регистрованих пољопривредних газдинстава (физичка лица, предузетници који поседују фарме крупне стоке и мала предузећа која поседују грла крупне стоке) уписана у регистру.

2.1.5. Економска одрживост: Економска одрживост за ову меру је евидентна кроз побољшање расног састава домаћих животиња и за доказиване оправданости није потребно израда бизнис плана.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисници ових средстава свакако поред услова да имају регистровано пољопривредно газдинство морају да докажу да поседују сточни фонд (пасоши за животиње). Обавезно морају бити уписани у регистру пољопривредних газдинстава у такозваном обрасцу бр. 4 документовати да имају одговарајући ХИД на коме се узгајају домаће животиње. Такође путем картона за ВО морају доказати да је ова мера спроведена у текућој 2025 години и да се грла воде на носиоца газдинства или на члана газдинства који је уписан према Правилнику о упису у регистар пољ. газдинстава.

2.1.7. Специфични критеријуми: Специфични критеријум за ову меру је да подносиоц захтева мора поседовати минимално 1 грло крупне стоке на сопственом поседу-фарми и да има регистровано место где се узгајају домаће животиње.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	број грла на фарми 1-3	да	1
2	број грла на фарми 10-29	да	20
3	број грла на фарми 3-10	да	5
4	подносиоц захтева млађи од 40 година	да	10
5	подносиоц захтева особа женског пола	да	10
6	подносиоц захтева је осигурао грло за које подноси захтев за ВО	да	10

2.1.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја за ову меру директног плаћања је 2 000 динара по осемењеном грлу. Максималан број грла за који се може поднети захтев локалној самоуправи износи 29 грла.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	БРОЈ ОСЕМЕЊЕНИХ ГРЛА У ПРЕДХОДНОЈ ГОДИНИ
2	број ново-уматичених грла на подручју општине
3	број подносиоца захтева у односу на укупан број фарми
4	број грла која се гаје у чистој раси
5	тежина телад при рођењу

2.1.12. Административна процедура: Реализацију мере спроводи Одсек за пољопривреду општине. Рокови за подношење захтева ће бити дефинисани у Јавном позиву. Пријем захтева ће се вршити у услужном центру општине на шалтеру за пољопривреду. Комплетност документације и дали подносиоц захтева испуњава услове за подстицај вршиће комисија коју формира општинско веће општине Пријепоље. У зависности од броја захтева вршиће се или не бодовање и рангирање подносиоца захтева. Уколико број захтева буде већи од износа планираних средстава вршиће се бодовање што ће све бити дефинисано у Правилнику који доноси општинско веће. Поступак за остваривање права на регрес покреће се подношењем захтева Комисији за доделу регреса за прво вештачко осемењавање (у даљем тексту: Комисија), у периоду од 30 дана од расписивања јавног позива решава по поднетим захтевима. Захтев поднет од стране лица које не испуњава услове из овог Правилника, преурађен и неблаговремен захтев, захтев са документацијом која не гласи на подносиоца/члана захтева, односно која је издата након истека рока за подношење захтева, Комисија одбацује без разматрања. За остваривање права на регрес одгајивачи достављају следећу документацију: • захтев за регрес за (вештачко осемењавање крава/јуница), • фотокопију личне карте носиоца пољопривредног газдинства, • Фотокопија извода из регистра пољопривредних газдинстава (образац број 1) из еАГРАРА, • Фотокопија обрасца број 4- фонд животиња, • фотокопију пасоша за осемењено грло, • оригинал потврда за вештачко осемењавање крава, издата од стране овлашћеног извршиоца вештачког осемењавања издата у периоду од 01.11.2024 године до дана затварања Јавног позива, Општинско веће именује Комисију за доделу регреса за прво вештачко осемењавање за 2025 год. Комисија има задатак да :припреми текст јавног позива, распише јавни позив и објави, изврши административну обраду захтева за одобравање подстицаја, провером података из захтева, документације приложене уз захтев, након тога сачини и објави ранг листу корисника регреса и упуту Општинском већу на разматрање и усвајање. Жалбе на ранг листу упућују се Општинском већу у року од 8 дана од дана објављивања листе. Општинско веће доноси коначну одлуку о праву на коришћење регреса и износу регреса. На основу коначне Служба буџета исплаћује регрес на наменски рачун корисника отворен код пословне банке. Сви акти у складу са овим Правилником објављују се на званичној интернет страници општине Пријепоље и огласној табли Општинске управе. Општина Пријепоље ће преко надлежних служби Општинске управе, у сарадњи са извршиоцима вештачког осемењавања, давати информације и едуковати пољопривреднике, изградити и вршити поделу едукативног материјала из области репродукције домаћих животиња, информисати пољопривреднике о субвенционисању вештачког осемењавања грла на територији општине Пријепоље.

2.2. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитна подршка

2.2.1. Образложење: Планом raspodjele sredstava predviđena je kreditna podrška koja će se realizovati putem sufinansiranja kamata za poljoprivredne kredite. Poljoprivreda je delatnost u kojoj se angažuje velika količina novčanih sredstava svake godine, bilo da se radi o ulaganju novca u opremu, bilo da se radi o ulaganju u osnovno стадо. Константни извори финансирања су не само предуслов за повећање производње, већ и за одржавање већ постојећег нивоа производње. Свако комерцијално пољопривредно газдинство које жели да успешно послује, пољопривредни кредит види као могућност обезбеђења готовог новца и повећања профита. Међутим, тренутно банке не препознају мала и средња газдинства, која доминирају на територији општине, као озбиљне клијенте, већ као клијенте са већим степеном ризика. Ово произилази, пре свега, из чињенице да се и неусклађеност рокова отплате са роковима прилива средстава на пољопривредним газдинствима и неусклађеност грејс периода са врстом производње, односно инвестицијом. Додатни проблем је и начин обезбеђења кредита-хипотеке на објектима у руралним подручјима су често неприхватљиво обезбеђење. Кредитна подршка путем суфинансирањем камате за пољопривредне кредите представља меру којом се пољопривредним газдинствима омогућава лакши приступ коришћењу кредита код пословних банака и на тај начин се стварају повољнији економски услови за обезбеђење неопходних импута зра постојећу производњу и за инвестиционе активности за започињање и унапређење пољопривредне производње.

2.2.2. Циљеви мере: Позитиван утицај на стабилност доходтка пољопривредних газдинстава и раст конкурентности уз прилагођавање захтевима тржишта, повећање дохотка на пољопривредним газдинствима су општи циљеви ове мере, а модернизација производње и унапређивање квалитета производа са могућношћу интензивирања производње, повећање сточног фонда, представљају специфичне циљеве.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Иако НППР И НПП нису донети у нацрту ових програма Мера кредитне подршке усклађена је са мерама НППР а и ако се ова мера налази у НПП провере да ли долази до дуплог финансирања вршили би на основу провере и добијања потврде-уверења банке код које је РПГ отворило наменски текући рачун.

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су: - Физичка лица - носиоци регистрованог пољопривредног газдинства; - Правно лице или предузетник уписан у Регистар пољопривредних газдинстава.

2.2.5. Економска одрживост: Економску одрживост улагања кроз одређену форму бизнис плана или пројекта подносилац захтева ће достављати банци у зависности од износа кредита и пословне политике саме банке. Избор пословне банке са најповољнијим условима кредитирања извршиће се путем јавне набавке. Локална самоуправа дефинише намену коришћења кредитних линија и даје сагласност на намену кредиту.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориштење средстава по овој мери су: - Корисник треба да има регистровано пољопривредно газдинство у активном статусу уписано у Регистар пољопривредних газдинстава - Корисник са пребивалиштем и производњом на територији општине Пријепоље; - Потписана изјава да не постоји захтев за коришћење кредитне линије за исто улагање у другим јавним фондовима;

2.2.7. Специфични критеријуми: Ова мера има специфичан критеријум који се односи на кориснике: - Правно лице или предузетник уписан у Регистар пољопривредних газдинстава са седиштем и делатношћу на територији општине Пријепоље, са активним статусом у складу са Правилником о упису у регистар пољопривредних газдинстава и обнови регистрације/(Сл.гласник РС 17/13) може се користити кредитну подршку путем суфинансирања камате само за набавку нове опреме за припрему хране на газдинству и за набавку квалитетног приплодног материјала (приплодних јуница). Минималан број набављених грла је 3 грла крупне стоке или минимално 10 грла ситне стоке. Набавка опреме подразумева искључиво набавку опреме минималне вредности 50 000 динара (без ПДВ-еа) и да се ради о новој опреми.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	корисник кредита је пољопривредни осигураник	да	20
2	корисник кредита је родитељ 1-2 деце млађе од 12 година	да	10
3	корисник кредита је родитељ 3 и више деце старости до 12 година	да	20
4	корисник кредита живи у руралној средини	да	10
5	корисник кредита особа женског пола	да	10
6	корисник кредита особа млађа од 30 година	да	10
7	набавка приплодног материјала	да	10

2.2.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи је 100% од укупне ефективне каматне стопе. Обавезе корисника кредита су накнаде и трошкови у току одобравања и реализације кредита, а суфинансира се ефективна каматна стопа. Ефективна каматна стопа мора бити фиксна током периода отплате кредита. У програму мера предвиђена је сума од 100.000 динара која се по потреби (уколико има већи број заинтересованих) изменом програма може повећати.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	број поднетих захтева за ову меру
2	укупан број одобрених кредита
3	укупан број заинтересованих за ову меру

2.2.12. Административна процедура: Општинска управа општине Пријепоље, извршиће избор пословне банке са најповољнијим условима кредитирања путем поступка јавне набавке и закључиће се уговор са изабраном банком. Након закључења Уговора са банком, расписује се јавни позив за подношење захтева за суфинансирање дела кредита односно камате на кредите корисницима. Захтев за одобрење кредита подноси се пословној банци уз претходну сагласност општинске управе у погледу намене кредита. Дугорочни кредити са каматом која се субвенционисано одобраваће се за реализацију набавке механизацијеза воћарску производњу и опреме за припремање сточне хране на газдинству и набавку приплодних грла. Кредит се реализује плаћањем по профактури или по купопродајном уговору за навку неведене опреме и грла. Кредитне линије ће се одобравати до утрошка расположивих средстава, а најкасније до 30.11.2025. године. Контролу наменског коришћења кредита вршиће општинска управа у сарадњи са банком. Уколико се утврди да кредит није наменски искоришћен или је делимично наменски искоришћен проглашава се доспелим тако што се целокупна главница и затезна главница и затезна камата која се обрачуната у складу с пословном политиком изабране банке за цео период коришћења кредита наплаћују од корисника укључујући и цео износ субвенционисане камате са обрачунаном затезном каматом у складу са пословном политиком банке.

2.3. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.3.1. Образложење: Основне карактеристике пољопривредног сектора на територији општине Пријепоље су уситњеност поседа, мали број грла стока, мали број грла стоке на породичним фармама, неадекватни производни и смештајни објекти, слаба примена савремених технологија производње и увођење новог сортимената су карактеристике пољопривреде општине Пријепоље. Један од веома битних сортимената су карактеристике пољопривредне општине Пријепоље. Један од веома битних

узрока nedovoljne konkurentnosti poljoprivrede region a jeste niska produktivnost koja proizilazi i iz nedovoljne tehnicke i tehnoloske opremljenosti gazdinstva. Pостоjeća mehanizacija je zastarjela. Poljoprivredna gazdinstva, zbog nepovoljnog ekonomskog i socijalnog stanja, nisu u mogućnosti da sama obezbede dovoljno sredstava za modernizaciju proizvodnje. Modernizacijom postojećih objekata, povećanje rasnog stочног фонда, kupovinom moderne opreme i savremene mehanizacije, zasnivanje novih proizvodnih zasada i ulaganjem u skladišne i preradne kapacitete na poljoprivrednim gazdinstvima moguće je poboljšati ekonomske aspekte delovanja i znatno bolje ispunjavati zahteve održavanja prirodnih resursa, zaštite i dobroti životinja i bezbednosti hrane. Sektor - Mleko Ukoliko se želi postići napredak u agraru najzastupljenija grana čak i do 60% bi trebala biti stочарство. Najznačajnina grana stочарске proizvodnje je mleкарство. Međutim, svi parametri proizvodnje su ispod proseka na nivou државе. постоји мали број газдинстава са више од 10 музних крава. У већини случајева, пољопривредна домаћинства имају 3-5 музних крава. Већина тих газдинстава нема сталних тржишних вишкова млека. Квалитет млека које се предаје млекарима нијер на звидном нивоу. Постојећи објекти су стзари и нису грађени према технолошким нормама. Заступљени су традиционални системи узгоја. Домаћинства која су се определила за специјализацију у оквиру овог сектора суочавају се са ограничењима у производњи-ограниченим капацитетом штала и/или недостатком земљишта за производњу хране за животиње. Побољшање начина складиштења и хлађења млека, као и развој производа са додатом вредношћу су начини који се може побољшати конкурентност и квалитет производа. Сектор - Месо Сектор производње меса карактерише релативно мали број мешовитих фарми које производе млеко и месо. Мали број пољопривредних домаћинства специјализован је за тов бикова. Она обично имају 5-10 грла у тову. У већини случајева, пољопривредна домаћинства продају телад масде 150-200 кг. Највећи број грла продаје се ради даљег това на специјализованом газдinstвима у другим деловима Србије. У општини Пријеполје има мали број газдинстава специјализованих за овчарство и козарство, у смислу производње меса, а највећа стада имају око 50-70 оваца. Доминира традиционални систем узгоја. Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћене сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране као и услови смештаја животиња. Сектор - Воће и поврће Структуру биљне производње сеоског подручја општине Пријеполје карактерише велика хетерогеност, производња махом за сопствене потребе и мањим делом за тржиште, што је последица уситњености сеоског поседа, nedovoljne едукације и nedovoljne примене savremene технологије.

2.3.2. Циљеви мере: Општи циљеви: Стабилност доходка пољопривредних газдинстава ; Повећање производње; Побољшање продуктивности и квалитета производа; Смањење трошкова производње; Унапређење техничко-технолошке опремљености; Одрживо управљање ресурсима и заштите животне средине; Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви по секторима: Сектор Млеко - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдinstвима; Повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу (/смањење броја бактерија и соматских ћелија); Усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима savremenog тржишта; Достицања стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; Унапређење производне инфраструктуре и опреме. Сектор - Воће и поврће - Повећање површина под новоподигнутим засадима воћа, стања специјализоване механизације на газдinstву; Побољшање складишних капацитета за воће и поврће; Повећање наводњаваних површина системом кап по кап; Сектор- Пчеларство - Повећање производње пчеларских производа; Повећање прихода у домаћinstвима која се баве пчеларском производњом; Повећање степена запослености у сектору; Достицање стандарда у области заштите животне средине

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера повезана комплементарна је са мерама НППР и НПП и корисници ове мере су индивидуална пољопривредна газдinstва која немају капацитете да конкуришу код ИПАРД програма а евентуално дупло финансирање се проверава кроз оверену изјаву код нотара да за коришћење средстава за ову меру нису коришћена средства код других фондова и доставом потврде добијене од стране ресорног министарства. Пошто на подручју општине Пријеполје просечна величина поседа износи 4,5 Ха то газдinstва са овог подручја немогу у потпуности да испуњавају услове које захтевају ИПАРД конкурси па се путем ове мере углавном суфинасира набавка опреме и инпута за газдinstва мањег економског

потенцијала и са блажим критеријумима за конкурисање.

2.3.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица- носиоци регистрованог пољопривредног газдинства.

2.3.5. Економска одрживост: Подносилац захтева не мора да докаже економску одрживост кроз бизнис план јер се конкурише за подстицаје до 200000 динара. Бројно стање стоке и величина интезивног засада су гарант одрживости пројекта.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориснике по овој мери: -Корисник треба да има регистровано пољопривредно газдинство уписан у Регисат пољопривредних газдинстава са активним статусом,; -корисник са пребивалиштем и производњом на територији општине Пријепоље; - потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима. Подносиоц захтева нема право учешћа на Јавном позиву за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава уколики је остварио субвенције по овом основу у предходне 3 године(2022,2023 и 2024 године).

2.3.7. Специфични критеријуми: Млеко Пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву,односно власништву члана РПГ од 1-29 млечних крава.иштву , односно власништву члана РПГ 3-29 приплодних грла говеда млечних раса , 10-300 приплодних грла оваца и коза, на крају инвестиције. Пошто ИПАРД у својим подтицајима не нуди ову меру не постоје специфични критеријуми за набавку приплодних грла.Сектор- Воће Пољопривредна газдинства где је максимални износ инвестиција мањи од 49.999 евра. Сектор - поврће пољопривредна газдинства са максималним износом инвестиција до 49.999 евра . Сектор -Пчеларство Прихватљиви корисници за инвестицију који имају минимално 5 а максимално 500 друштава (кошница).

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)
101.4.3	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадима
101.4.16	Набавка опреме за резивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста
101.4.19	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20	Машине за допунску обраду земљишта
101.4.22	Машине за сетву
101.4.23	Машине за садњу
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.26	Машине за транспорт
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Општи -носилац пољопривредног газдинства је пољопривредни осигураник	да	20
2	Општи-Носилац газдинства лице млађе од 30 година	да	10
3	Општи-Носилац газдинства лице у стросној доби од 30-40 година	да	5
4	Општи-Носилац пољопривредног газдинства је запослено лице	да	3
5	Општи-Носилац пољопривредног газдинства је незапослено лице и налази се на евиденцији НСЗ	да	10
6	Општи-Носилац пољопривредног газдинства је пензионер (и остало)		1
7	Остали специфични критеријуми ће бити дефинисани у Правилнику.	да	1-20
8	Специфични-Носилац пољопривредног газдинства је особа женског пола	да	5

2.3.10. Интензитет помоћи: Помоћ за набавку нове опреме и инпута из наведених врста инвестиција (листа инвестиција у оквиру мере) износи до 65 % без ПДВ од вредности набављене опреме. **МАКСИМАЛАН ИЗНОС ПОДСТИЦАЈА ИЗНОСИ 200.000 динара.**

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	број поднетих захтева по инвестицијама у предходној години
2	укупан број набављених машина и опреме(натурално) од предходне године
3	укупан износ инвестиција(просечан) по подносиоцу захтева
4	број неисплаћених подносиоца захтева(пренете обавезе) из предходне године

2.3.12. Административна процедура: Подстицаји за инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава одобраваће се путем конкурса . Конкурси ће дефинисати по секторима и врстама инвестиција у оквиру мере по претходно утврђеним критеријумима и расположивим средствима. Конкурси ће се објављивати путем штампаних и електронских медија. Пријем захтева у складу са конкурсним условима вршиће служба за пољопривреду општине Пријепоље .Детаљне административне провере ће се спроводити ради утврђивања да ли је захтев потпун поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. После административне контроле прихватљиви захтеви ће бити проверени теренским обиласком газдинстава потенцијалних корисника(у складу са одлуком општинског већа). Применом дефинисаних критеријума извршиће се рангирање прихватљивих захтева. У случају када постоји више захтева са истим бројем бодова према критеријумима за рангирање , предност добија онај са ранијим датумом подношења потпуног захтева. Коначну одлуку о расподели и коришћењу подстицајних средстава за инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава доноси комисија коју формира председник општине. Начин реализације одобрених подстицајних средстава и обавезе корисника прецизира ће се уговором. Општинско веће именује Комисију за доделу подстицаја за подршку инвестицијама у физичка средства пољопривредних газдинстава. Комисија има задатак да :припреми текст јавног позива, распише јавни позив и објави, изврши административну обраду захтева за одобравање подстицаја, провером података из захтева, документације приложене уз захтев , након тога сачини и објави ранг листу корисника подстицаја и упути Општинском већу на разматрање и усвајање. Жалбе на ранг листу упућују се Општинском већу у року од 8 дана од дана објављивања листе. Општинско веће доноси коначну одлуку о праву на коришћење подстицаја и износу подстицаја у року од 8 дана од пријема жалбе . На основу одлуке из става 5. овог члана председник општине закључује појединачне уговоре са корисницима подстицаја у року од 30 дана од дана доношења одлуке. Уговором се одређују међусобна права , обавезе, одговорности уговорених страна, износ средстава и повраћај средстава у случају ненаменског коришћења. Сви акти у складу са овим Правилником објављују се на званичној интернет страници општине Пријепоље и огласној табли Општинске управе . Конкурси ће се објављивати путем штампаних и електронских медија. Пријем захтева у складу са конкурсним условима вршиће служба за пољопривреду општине Пријепоље детаљне административне промене ће се спроводити ради утврђивања да ли је захтев потпун поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. После административне контроле прихватљиви захтеви ће бити

проверени теренским обиластима потенцијалних корисника(уколико општинско веће формира Комисију за теренску контролу). Применом дефинисаних критеријума извршиће се рангирање прихватљивих захтева. Сви поднети захтеви за МЕРУ-Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава ће бити сврстани у једну листу ,поређану по броју бодова по општим и специфичним критеријумима. **НА ЈАВНИ ПОЗИВ СЕ НЕ МОГУ ЈАВИТИ ПОДНОСИОЦИ ЗАХТЕВА КОЈИ СУ У ПРЕДХОДНИХ 5 ГОДИНА НЕНАМЕНСКИ КОРИСТИЛИ СРЕДСТВА**, на основу Извештаја комисије коју је наменски формирало општинско веће-теренска контрола. Такође на **КОНКУРСУ СЕ НЕ МОГУ ПОЈАВИТИ** (немогу добити подстицаје) подносиоци захтева који су користили средства у предходне три године (2022,2023 и 2024 година)по овом основу.

2.4. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.4.1. Образложење: Пошто се подручје општине Пријепоље показало као подручје са честом појавом градоносних облака ова мера је од посебног значаја . Разлози за издвајање средстава за ову намену су у чињеници да је пољопривредна делатност на подручју општине Пријепоље веома подложна утицају временских непогода(град, снег, измрзавање, поплаве, суша...) од којих се не може заштитити или не постоји економска оправданост у подизање против-градних мрежа или других видова заштите. Систем против-граднер заштите на подручју општине чине 12 против-градних станица(активних) на којима је ангажовано 24 стрелаца. Сезона брањења од града траје 6 месеци (од 15.04 до 15.10) . Како би систем против-градне заштите што ефикасније деловао општина у континуитету издваја средства за суфинансирање опремања против-градних станица додатном набавком ракета у срадњи са МУП-ом сектором за ванредне ситуације. Планирана мера има потпуну оправданост, јер је у питању заштита имовине и пољопривредних површина од елементарних непогода-понајвише града. Искуства показују да би у случају неспровођења ове мере и дејства временских непогода последице могле бити катастрофалне у смислу велике и непроцењиве материјалне штете на пољопривредним површинама на овом подручју. За случај неспровођења ове мере не постоји одговарајућа алтернатива јер су пољопривредне површине на подручју општине Пријепоље не само под вођњацима где постоји могућност постављања против-градних мрежа већ и под осталим усевима(поврће, индустријско биље...).

2.4.2. Циљеви мере: Ова мера доприноси превентивној заштити пољопривредне производње од елементарне непогоде - града и у том смислу произвођачима представља вид сигурности.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера директно утиче на смањење ризика пољопривредних произвођача и у непосредној је вези са мерама прописаним кроз НППР И НПП а јединице локалне самоуправе могу из свог буџета да врше набавку против-градних ракета које би се користиле за брањење територије само те локалне самоуправе и поред редовног снабдевања ракетама које врши република. Купљене ракете локална самоуправа путем споразума донира Сектору за ванредне ситуације МУП-а Србије које се допремају у просторије Радарског центра у овом случају у Сјеницу на Радишића брдо.

2.4.4. Крајњи корисници: Крајњи корисник ове мере је општина Пријепоље.

2.4.5. Економска одрживост: Није примењиво.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориснике ове мере не постоје, односно мера се односи на целокупно пољопривредно земљиште са подручја општине Пријепоље.

2.4.7. Специфични критеријуми: Специфични критеријуми за кориснике ове мере не постоје.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.1	Улагање у заштиту од елементарних непогода, неповољних климатских прилика и катастрофалних догађаја

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Нису потребни критеријуми за примену ове мере ,прихватљиви сви власници земљишта са подручја општинеПријепоље.	не	-

2.4.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи је 100%. Мером је предвиђен максимални износ средстава од 100 000 динара. Наведена средства су довољна за набавку 3- 5 противградних ракета (цена једне ракете са обрачунатим ПДВ-ом износила је у 204. години 35000,00 динара), што се у односу на анализу неколико протеклих година сматра недовољним бројем ракета али сходно расположивим средствима локалног буџета то је количина која може бити набављена.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Брањена површина
2	Број дејстава у току предходне године
3	Број утрошених ракета

2.4.12. Административна процедура: Реализацију ове Мере ће спроводити ЈЛС- Реализација Мере ће се извести путем јавне набавке. Опис добара за јавну набавку: Ракете домета 7300-7900 метара без динамичког удара при лансирању. Оквирни рок за покретање поступка био би након добијања сагласности надлежног Министарства на Програм и доношења Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја на територији општине Пријепоље за 2025. годину, односно до краја првог квартала 2025. године. Након одабира добављача, набавке ракета надлежан орган јединице локалне самоуправе-општинско веће доноси одлуку да се набављене ракете донирају Сектору за ванредне ситуације МУПа Србије које исте преузима и распоређује их на лансирне станице које даље предузимају мере у оквиру своје надлежности. .

2.5. Назив и шифра мере: 302 Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима

2.5.1. Образложење: Природни услови и животна средина, обиље предела нетакнуте природе и подстицање развоја туризма на подручју општине Пријепоље је један од приоритета развоја општине. У циљу препознативости овог подручја као туристичке дестинације општина уводи низ мера како би се ова грана привреде што више оснажила и у складу са стратегијом развоја општине за наредни период представља очување природног потенцијала и здраве средине у којој ће се акценат ставити на производњу органских производа као што су мед, сир, пршута, јунеће месо... Туризам је изазов који може да се претвори у јак бизнис и у том правцу је и предвиђена ова мера.

2.5.2. Циљеви мере: Да би се развиле економске активности на селу и осталим руралним срединама много је битно за једну заједницу да се уз истовремени тазвој аграра и као пратећа делатност развије туризам. Главни циљ ове мере је диверзификација кроз развој руралне економије на селу кроз подршку непољопривредних активности , између осталог и руралног туризма. Пошто је општина Пријепоље раскрсница различитих култура и цивилизација свакако да и тај податак може служити као показатељ да туризам у руралном подручју може да заузме значајно место у целокупном развоју газдинстава и локалне заједнице. Смањење депопулације становништва у руралним срединама је такође веома важна чињеница која је обухваћена овом мером , што повлачи за собом и низ других позитивних ефеката за рурални развој.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: 2.1.1. Иако нпрр и нпрп нису још увек донети ова мера је свакако комплементарна нацртима ових стратегија.

2.5.4. Крајњи корисници: Корисници ове мере су физичка лица која су у активном статусу, у регистру

газдинстава имају пријављене ,односно регистроване објекте за угоститељство и туризам као и да су ти објекти категорисани односно да се ради о туристичким домаћинствима. Такође, корисници ове мере су и гости који користе услуге за боравак на одмору, рекреацији ...

2.5.5. Економска одрживост: За конкурисање за ову врсту подстицаја није потребан бизнис план већ само да постоје услови за испуњење критеријума по Правилнику.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: Физичка лица-носиоци регистрованих пољопр. газдинстава која се налазе у активном статусу, чији су објекти категорисани као сеоско туристичко домаћинство или кућа/соба и /или апартман на територији општине Пријеполје. Остали општи услови биће дефинисани у правилнику који предходи расписивању Јавног позива.

2.5.7. Специфични критеријуми: Поред општих критеријума који су дефинисани у Правилником подносиоц захтева мора да испуњава и следеће специфичне критеријуме: 1) да је подносилац захтева евидентиран код надлежног органа јединице локалне самоуправе као пружалац услуга смештаја и услуживање хране и пића 2) подносиоц пријаве пружа услуге смештаја и услуживања хране и пића у објектима смештајних капацитета до 30 лежајева.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
302.2	Подршка активностима везаним за рурални туризам

2.5.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Број пријављених ноћења преко 100	да	35
2	Број пријављених ноћења по лежају од 01..01.2024 године 0-20	да	5
3	Број пријављених ноћења по лежају од 01..01.2024 године 20-40	да	10
4	Број пријављених ноћења по лежају од 01..01.2024 године 40-60	да	20
5	Број пријављених ноћења по лежају од 01..01.2024 године 60-100	да	30
6	Категорисани објекти се налазе у руралном подручју	да	10
7	Категорисани објекти се налазе у урбном подручју	да	1
8	користи средства један пут	да	10
9	користио средства два пута	да	5
10	користио средства три пута	да	2
11	Коришћење субвенција по овом основу-користи средства буџета за субвенције 4 пута	да	0
12	није користио средства	да	20
13	Пребивалиште носиоца газдинства у руралној средини	да	20
14	Пребивалиште носиоца газдинства у урбаној средини	да	1

2.5.10. Интензитет помоћи: Укупан износ планираних средстава за ову меру износи 5.000.000 динара од чега пренете обавезе 1.991.672 динара. Минималан износ по кориснику је 50000 динара а максимални износ по кориснику може бити до 300.000 динара. Уз правилник се прилаже прилог у коме је јасно дефинисана Листа прихватљивих инвестиција.

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	број поднетих захтева за ову меру у предходним годинама
2	број ноћења у односу на предходну годину
3	број газдинстава која имају категорисано газдинство у односу на предходну годину
4	број објеката који испуњавају услове за ову меру
5	број пријављених гостију у односу на предходну годину

2.5.12. Административна процедура: Општинско веће формира комисију чији је задатак да уради Правилник, сачини Јавни позив, општинско веће расписује Јавни позив. Поступак за остваривање права на подстицаје покреће се подношењем пријаве на Јавни позив. Потребна документација је дефинисана у правилнику. Испуњеност услова за доделу подстицаја из овог Правилника утврђује Комисија коју посебним решењем образује општинско веће. Комисија врши административну обраду података. На објављену ранг лист Комисија има право жалбе коју упућује општинском већу у року од 8 дана од дана објављивања ранг листе. Општинско веће доноси коначну одлуку о праву коришћења подстицаја након разматрања жалби. На основу те одлуке председник општине потписује појединачне уговоре са корисницима аспедстава у којим су регулисани права и обавезе потписника.

2.6. Назив и шифра мере: 303 Подршка младима у руралним подручјима

2.6.1. Образложење: Број становника у општини Пријепоље перманентно бележи стални пад. Од пописа 2012 године до пописа 2021 године број становника у општини Пријепоље је смањен за око 5000 становника. Поготово се пад броја становника запажа у руралном подручју. Млади, поготово они који живе у срединама са надморском висином изнад 800 метара где не постоје основни услови за живот и поред великих земљишних површина немају стартни улог односно капитал за покретање бизниса у пољопривреди. Да би се покушао смањити одлив младог становништва општина би реализацијом ове мере бар делимично дала могућност младом становништву у руралном подручју да остане на свом огњишту. Овом мером се жели створити макар 10-ак активних газдинстава годишње која би била способна да се баве одрживом пољопривредом.

2.6.2. Циљеви мере: Подршка младим да се активно баве пољопривредом и да заснују одрживи начин живота у руралној средини. Боља и ефикаснија обрада пољопривредних површина, останак младих на селу, повећање наталитета односно рађања деце на селу, боља упосленост младих на селу, очување потенцијала села и стварање услова за опстанак рада основних школа...

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са нацртом НППР И НППР иако ти програми нису још донети за овај временски период. Контрола двоструког финансирања се врши натај начин што ресорно Министрство пољопривред добија податке од локалне самоуправе о газдинствима која су користила средства по овој мери локалног буџета као и на основу евиденције коју води локална самоуправа о потврдама које се издају подносиоцима захтева на националном нивоу по овој мери.

2.6.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници ове мере су пољопривредна газдинства која живе или обављају пољопривредну производњу за инвестицију за коју конкуришу на територији руралног подручја. Правилником се дефинише тип корисника а општина Пријепоље на овај начин подстицаје додељује искључиво особама женског пола (носиоцима газдинства).

2.6.5. Економска одрживост: Пошто се ради углавном о набавци опреме и да је максимални износ подстицаја до 200 000 динара за ову меру није потребан посебан бизнис план. Такође, минимални износ подстицаја је 32 000 динара односно износ вредности опреме или добара за коју конкурише индивидуално пољопривредно газдинство мора износити минимално 40 000 динара (без ПДВ-а).

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике: Подносиоц захтева је у активном статусу - Подносиоц захтева је лице млађе од 40 година - Подносиоц захтев-носиоц регистрованог пољопривредног газдинства у активном статусу је особа женског пола старости до 45 година. Подносиоц захтева обавља

пољопривредну производњу на подручју општине Пријепоље Подносилац захтева није користио/ла средства из општинског буџета по овом основу у последњих 4 године (2021,2022,2023 и 2024 година).

2.6.7. Специфични критеријуми: Подносиоц захтева у регистру има уписано максимално 29 млечних крава,149 оваца,500 кошница пчела - Остали критеријуми за бодовање:бројно стање стоке,површине под различитим културама,старост носиоца газдинства,број чланова газдинства,радни статус носиоца газдинства и његових чланова ће бити дефинисани у Правилнику који ће дефинисати и остале услове за коришћење ових средстава. Минимални износ подршке по овој мери је 32 000 динара (без ПДВ-еа)а максимални износ по кориснику је 200 000 динара.(без ПДВ-еа).

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
303.1	Почетна помоћ за покретање пословања за младе пољопривреднике и развој малих пољопривредних газдинстава

2.6.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	бодови по детету млађем од 12 година-3 и више	да	10
2	бодови по сетвеној структури 1-20	да	-
3	број бодова за 1 дете млађе од 12 година 1	да	1
4	број бодова за децу млађу од 12 година-2-	да	5
5	број грла крупне 10-29	да	10
6	број грла крупне 5 -10	да	5
7	број грла крупне стоке 1-5	да	1
8	број грла ситне стоке 10-40	да	1
9	број грла ситне стоке 40-100	да	5
10	број грла ситне стоке преко 100	да	10

2.6.10. Интензитет помоћи: Минимални подстицаји поједначно по подносиоцу захтева износе 32 000 динара (без ПДВ-еа) док је максимални износ подстицаја за ову меру 200 000 динара(без ПДВ-еа).

2.6.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	број поднетих захтева за ову меру
2	укупан број млађих од 40 година који су конкурисали за ову меру

2.6.12. Административна процедура: Поступак за остваривање права на подстицаје покреће се подношењем захтева за одобравање права на подстицаје Комисији за доделу подстицаја за ову меру која је формирана одлуком општинског већа у периоду од 30 дана од дана расписивања Јавног позива. Захтев поднет од стране лица које не испуњава услове из овог Правилника, преурањен и неблаговремен захтев, захтев са документацијом која не гласи на подносиоца захтева, односно која је издата након истека рока за подношење захтева, Комисија одбацује без разматрања Подстицаји се одобравају по редоследу на ранг листи до износа расположивих средстава у оквиру укупних средстава у Буџету општине одређених за ову намену. Ако су захтеви поднети истог дана а подносиоци имају исти број бодова предност има подносилац чији је захтев раније примљен на писарницу. Захтеви се подносе на адресу : Општина Пријепоље,Трг братства јединства бр.1, Пријепоље, Сви критеријуми који нису дефинисани овим Програмом ће бити дефинисани у Правилнику који доноси општинско веће а који предходи Јавном позиву. НА КОНКУРСУ НЕМОГУ УЧЕСТВОВАТИ(не могу добити подстицајна средства) носиоци газдинства који су добијали средства по истом основу последње 4 године. НА КОНКУРСУ НЕ МОГУ

УЧЕСТВОВАТИ(не могу добити средства) носиоци газдинства који су ненемениски користили средства у предходним годинама по било ком основу од локалне самоуправе.

2.7. Назив и шифра мере: 304 Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

2.7.1. Образложење: У циљу увођења система квалитета производа са подручја општине Пријеполје а у складу са стратегијом развоја општине један од приоритета представља очување природног потенцијала и здраве средине у којој ће се акценат ставити на производњу органских производа као што су мед, сир, пршута, јунеће месо... Приватна предузеће из области исхране и производње здраве хране у циљу увођења система квалитета хране и производа за исхрану производа који ће бити препознатљиви за подручје општине Пријеполје и овај регион.

2.7.2. Циљеви мере: Циљеви мере се огледају у проналажењу нових тржишта и сигурнијој продаји производа који имају сертификовану производњу. Проналажење нових и сигурнијих подручја и тржишта доприноси економској сигурности произвођача у овом случају домаћих, локалних произвођача. Здрава средина у којој се производи мед са високо-брдских подручја, сир са пашњака где се некористе средства за заштиту биљака као и производња меса са брдско-планинске испаше представља добар предуслов за сигурнију продају. Такође, циљеви мере су постизање цене производа сходно расположивим ресурсима као и стварање произвођача који имају одрживе ресурсе.

2.7.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је у сагласноса са нацртом и мерама НППР и НППП контрола могућности дуплог финансирања мере ће се спроводити кроз добијање уверења од стране сертификацијске кућа да подносиоц захтева није добио средства за реализацију ове мере од одговарајуће сертификацијске куће или установе. Такође, контрола дуплог финансирања се спроводи кроз достављање извештаја по поднетим захтевима ка Управи за аграрна плаћања о лицима која су субвенционисана од стране локалне самоуправе по овој мери.

2.7.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су правна и физичка и правна лица-носиоци регистрованог пољопривредног газдинства која се баве производњом хране, јагодичастим и осталим воћем.

2.7.5. Економска одрживост: Економска оправданост и одрживост пројекта се доказује достављањем биланса пословања предузеће и економским показатељима колико је повећана производња или услуга захваљујући увођењу система квалитета хране и услуга за пројекте преко 100 000 динара.

2.7.6. Општи критеријуми за кориснике: Сви кориснице средстава за ову меру требају да имају регистровано пољопривредно газдинство и да су у Агенцији за привредне регистре регистровани за производњу хране или услуга и да подлежу контроли од стране ветеринарске инспекције и других надлежних инспекцијских органа у циљу доказивања да се ради о производу који води порекло са подручја за који се тражи сертификат увођења система квалитета. Производња аз коју се траже подстицана средства се мора одвијати на подручју општине Пријеполје.

2.7.7. Специфични критеријуми: Приликом бодовања број бодова по појединачним специфичним критеријумима биће дефинисан јавним позивом.

2.7.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
304.4	Подршка за увођење система квалитета

2.7.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	број газдинстава који конкуришу за добијање сертификата (групног) је преко 10	да	10
2	захтев за сертификацију односи се на удружење	да	10
3	подносиоц захтева је особа женског пола	да	5
4	подносиоц захтева за сертификацију производа је млађи од 30 година	да	5
5	производња се обавља у руралној седини	да	5
6	сертификација се односи на производе органског порекла	да	10
7	средства по овом основу нису добијана у последњих 10 година	да	10

2.7.10. Интензитет помоћи: Висина подстицаја по овој мери је максимално 100 000 динара, док је % учешћа предузећа 20 % од вредности целог пројекта односно 30 % од цене коштања годишњих трошкова сертификације производње или услуга што значи да је учешће локалне самоуправе 80 % (без ПДВ-а). Овом мером може бити обухваћено онолико подносиоца захтева до укупне суме за ову меру предвиђених средстава.

2.7.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	укупан број газдинстава која су добила сертификате у предходној години
2	број подносиоца захтева
3	број запослених у газдинствима која су сертифицивала производњу
4	број додељених награда за квалитет

2.7.12. Административна процедура: Реализација ове мере спроводиће се преко службе за пољопривреду општине Пријепоље. Оцену квалитета поднетих захтева вршиће комисија коју формира општинско веће. Задатак комисије је да сачини текст јавног позива, сачини критеријуме селекције, бодовање, ранг листу коју разматра и коначну одлику доноси општинско веће. Након доношења одлуке о расподели односно о истицању ранг листе подносиоци захтева имају рок од 8 дана да се жале на ранг листу и евентуалне примедбе подносиоца захтева и након тога општинско веће доноси коначну одлуку о расподели средстава предвиђених за ову меру и председник општине потписује појединачне уговоре са корисницима средстава. Склапање уговора следиће 30 дана од дана доношења одлуке у коначној ранг-листи за расподелу средстава по овој мери.

2.8. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.8.1. Образложење: Одрживи развој пољопривреде и руралних подручја захтева да буде заснован на праћењу нових технологија усавршавању и константном трансферу знања и информација. Пољопривредни произвођачи и сеоско становништво све теже успевају да само стално, без икакве стручне помоћи примењују иновације у производњи, пласману, развоју непољопривредних делатности, маркетингу и другим активностима вазаним за развој руралних средина. На недостатак знања и додатних вештина код сеоског становништва упућују и подаци да само 2% носиоца газдинства имају стечено средње и високо стручно образовање из области пољопривреде, а највећи део носиоца газдинства имају знање стечено праксом. Служба за пољопривреду општине Пријепоље, ПССС Ужице, удружења пољопривредних произвођача, удружења грађана која су основана ради обављања промотивних и непољопривредних делатности за развој села су битни носиоци едукативних и информативно промотивних активности у руралним срединама. Облици стицања нових знања - стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности биће усмерене на пољопривредне произвођаче, сеоско становништво и на стручњаке локалног агросектора, из свих пољопривредних и

непољопривредних области, који ће резултате стручног усавршавања користити за даљи рурални развој на подручју општине Пријеполје. Подршка информативним активностима обухватиће подршку промоције развојних потенцијала и потреба села, очување традиције, подршку активностима везаним за подизање нивоа пласмана производа и услуга и активностима везаним за развој села у образовном, здравственом, културном, спортском, социолошком и осталим аспектима, који ће утицати на побољшање квалитета живота сеоског становништва. Општина Пријеполје наставља традицију (до сада одржано 47 изложби за последњих 48 година) одржавања изложби стоке на подручју општине сеоских месних заједница где је сточарство најразвијеније а то су Алиновићи, Бабине, Страњани, Орашац, Правошево и Јабука. Циљ одржавања изложби је побољшање расног састава домаћих животиња и истовремено упознавање становништва са мерама које нуди ресорно министарство и локална самоуправа у области аграра. Сајам пољопривреде у Бродареву има за циљ да кроз такмичарски карактер у области сточарства, воћарства, повртарства, неговање традиције старих заната подстакне пољопривредне произвођаче на што успешнију производњу. У оквиру ове мере планирано је колективно путовање индивидуалних газдинстава, представника удружења пољопривредника и на неки од међународних сајмова, затим на сајам пољопривреде у Новом Саду.

2.8.2. Циљеви мере: Општи циљеви * Развој пољопривреде и руралних подручја заснован на знању; * Функционално повезивање свих актера локалног агросектора; * Повећање доступности и квалитета знања, унапређење социјалне и економске инклузије малих и средњих газдинстава и микропредузећа у руралним срединама; * Одрживи развој, заштита ресурса, побољшања биодиверзитета и смањење миграције становништва; Специфични циљеви * Повећање нивоа стручног знања и вештина сеоског становништва; * Примена нових технологија и иновација; * Техничко и кадровско унапређење институција укључених у систем креирања и трансфера знања; * Проширење понуде образовних и тренинг програма свих нивоа и типова образовања; * Јачање капацитета за прихватање знања кроз развијање свести и мотивисаности за образовањем.

2.8.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Промотивне активности, сајмови, изложбе су у служби унапређења система креирања и преноса знања и стварања такмичарског карактера у циљу подизања квалитета производа и у директној су вези са мерама које спроводи МПШВ у оквиру НППР и НПП.

2.8.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници средстава су физичка лица - одгајивачи домаћих животиња, удружења и правна лица која се баве узгојем домаћих животиња у руралним подручјима општине Пријеполје.

2.8.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.8.6. Општи критеријуми за кориснике: Бављење пољопривредном производњом, поседовање одговарајућих инпута као и учешће на манифестацијама, сајмовима, изложбама... Потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима: - Корисник мора да је уписан у одговарајући регистар (Регистар привредних субјеката, Регистар научно-истраживачких установа, Регистар иновационих организација или Регистар удружења).

2.8.7. Специфични критеријуми: Корисници средстава за стручно оспособљавање, активности стицања вештина показане активности треба да имају искуство у пружању услуге (референца), као и стручни и технички капацитет у зависности од типа и трајања услуге (референтни предавачи). Удружење грађана: да имају седиште на подручју општине Пријеполје и дефинисане циљеве области пољопривреде у вези са обављањем промотивних и других активности у области руралног развоја (статут удружења). Узгајивачи домаћих животиња који су своја грла увели у регистар домаћих животиња и да поседују ХИД односно место где се узгајају домаће животиње.

2.8.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања
402.2	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

2.8.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	број грла на изложбама преко 30	да	20
2	број грла на изложбама 15-30	да	10
3	број грла на изложбама 5-15	да	5
4	број заинтересованих за зимску школу пољопривреде 1-10	да	1
5	број заинтересованих за зимску школу пољопривреде преко 10	да	10
6	број заинтересованих за посету сајму пољопривреде у Новом Саду преко 20	да	10
7	број заинтересованих за посету сајму пољопривреде у Новом Саду до 20	да	5

2.8.10. Интензитет помоћи: Општина Пријепоље финансира целокупне износе награда, укупну цену аранжмана за посете Сајму пољопривреде у Новом Саду, иностраним сајмовима које одабере општинско веће за планирани износ средстава за те намене, трошкове одржавања изложби и сајма пољопривреде у Бродареву...

2.8.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	број излагача на изложбама
2	број посетилаца сајму пољопривреде у Н.САДУ
3	БРОЈ ОДРЖАНИХ СЕМИНАРА-ПРЕДАВАЊА
4	број присутних на предавањима
5	број заинтересованих за зимске обуке у воћарств-помотехника односно резидба воћа

2.8.12. Административна процедура: Пошто се ради о веома широком обиму различитих активности за сваку појединачну инвестицију или активност општинско веће формира посебне комисије са јасним обавезама и роковим до када се требају спровести поједине активности . Тако за изложбе стоке постоји посебна комисија коју формира општинско веће на предлог Одбора за пољопривреду општине Пријепоље са јасним задацима и роковима о местима одржавања, датумима одржавања, висинама награда, саставом комисија за оцену грла, начином обавештавања.... Што се тиче посете Сајму пољопривреде у Новом Саду служба врши целу организацију сајма врши набавку улазница, одабир превозника, путника... Одабир пружаоца услуга везано за међународне сајмове врши се путем јавне набавке и након одабира најповољнијег понуђача одабир посетиоца сајмовима врши општинско веће уз сарадњу са Службом за пољопривреду. Стручна предавања се организују у договору са ПССС Ужице или у договору са представницима удружења у зависности од теме интересовања.

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Шумадије и Западне Србије	рзс*
Област	Златиборска област	рзс*
Град или општина	општина	рзс*
Површина	827	рзс*
Број насеља	82	рзс*
Број катастарских општина	74	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	73	
Демографски показатељи		
Број становника	32689	рзс**
Број домаћинстава	11467	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	/	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	89,97	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	64,03	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	17	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	15	рзс**
Просечна старост	40,24	рзс*
Индекс старења	98,38	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	3,7	рзс*
Основно образовање (%)	26 %	рзс*
Средње образовање (%)	49 %	рзс*
Више и високо образовање (%)	9 %	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	62 %	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	брдско -планински а у приобаљу река равничарски	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	иловача, смоница, пескуша...	Интерни

Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	умерено-континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	900 mm/m2	Интерни
Средња годишња температура (oC)	9,3 степене целзијуса	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	река Лим, Милешевка, Сељашница, Зебуђа,	Интерни
Површина под шумом (ha)	65523 Ха	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	66,3 %	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	20 ха	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	200 000 м3	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	5656	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	5656	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	5637	
- правна лица и предузетници (%)	19	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	11 973 Ха	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	50 %	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	10 392 Ха	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	962 Ха	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	4,5 ха	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	/	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	/	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	550	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	/	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	200 ха	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	/	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	140 ха	Интерни
- физичка лица (%)	12	Интерни
- правна лица (%)	0	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	говеда 4 333, овце и козе 9989, свиње 283, коњи 30, пчелиња друштва 13 842, живина 24103	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	529 једноосовински трактори, 1245 двоосовински, 18 комбајна, 2500 прикључака	рзс***

Пољопривредни објекти (број)	1200	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	12 хладњаца, 1,2 Ха пластеника	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	1200 Ха	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	5000	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	5000 на породичном газдинству	рзс***
Годишње радне јединице (број)	/	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	19	Интерни
Производња пољопривредних производа (количина):		
- биљна производња (t)	/	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	63 115 литара млека, 25 000 кг јунећег меса, 30 000 јагњеће месо	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	497,4 Км	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	/	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	12190	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	6340	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	/	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	0	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	3 мини -хидроелектране, 12 трансформатора	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	56	рзс*
Број становника на једног лекара	900	рзс*
Број корисника социјалне заштите	3000	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	4019	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	542	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	250 000 туриста годишње, 2 000 ноћења	рзс*

Трансфер знања и информација

Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	ПССС Ужице	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	80 огледних газдинстава, 400 газдинстава која прате предавања, семинаре, обуке	ПССС

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја